

SAKSPROTOKOLL - EIERSTRATEGI FOR HAUGALAND KRAFT AS

Formannskapet behandlet saken den 12.05.2015, saksnr. 61/15

Behandling:

Før behandlingen orienterte næringssjef Per Velde om saken.

Sæbø (FrP) viste til at hun er varamedlem til styret, og stilte spørsmål om sin habilitet.

Sæbø fratrådte behandlingen av saken.

10 representanter tilstede.

Nilsen (Ap) foreslo at Sæbø ble erklært habil.

Sæbø enstemmig erklært habil.

Sæbø tiltrådte. 11 representanter tilstede.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Karmøy kommune vedtar:

1. Eierstrategi for Haugaland Kraft AS (vedlegg 1)
2. Vedtekter for Haugaland Kraft AS (vedlegg 3), hvor særskilt § 7 (om styret) gjøres gyldig fra ordinær generalforsamling 2016. Ordfører gis fullmakt til å framlegge reviderte vedtekter for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015, og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.
3. Ordfører gis fullmakt til å signere Aksjonæravtale mellom eierne i Haugaland Kraft AS (vedlegg 4), og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.
4. Instruks for valgkomitéen i Haugaland Kraft AS (vedlegg 5). Ordfører gis fullmakt til å framlegge instruksen for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015, og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.
5. Karmøy kommune skal foreslå Ordfører Aase Simonsen som leder av valgkomitéen i Haugaland Kraft AS. Kandidaturet legges fram for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Per Velde
Arkivsaksnr.: 15/1633

Arkiv: 255 &20

Sign:

Dato:

Utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

12.05.2015

12.05.2015

EIERSTRATEGI FOR HAUGALAND KRAFT AS

Rådmannens forslag til vedtak:

Karmøy kommune vedtar:

1. Eierstrategi for Haugaland Kraft AS (vedlegg 1)
2. Vedtekter for Haugaland Kraft AS (vedlegg 3), hvor særskilt § 7 (om styret) gjøres gyldig fra ordinær generalforsamling 2016. Ordfører gis fullmakt til å framlegge reviderte vedtekter for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015, og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.
3. Ordfører gis fullmakt til å signere Aksjonæravtale mellom eierne i Haugaland Kraft AS (vedlegg 4), og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.
4. Instruks for valgkomitéen i Haugaland Kraft AS (vedlegg 5). Ordfører gis fullmakt til å framlegge instruksen for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015, og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.
5. Karmøy kommune skal foreslå Ordfører Aase Simonsen som leder av valgkomitéen i Haugaland Kraft AS. Kandidaturet legges fram for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015.

SAKSFRAMSTILLING

1.1 Bakgrunn

Karmøy kommune vedtok sin eierskapsmelding i september 2013. Det ble samtidig pekt ut fire selskaper som skulle prioriteres og hvor det skulle utarbeide eierstrategier for. Herunder Haugaland Kraft AS. Karmøy kommune har videre påtatt seg å lede utarbeidelsen av en felles eierstrategi for de sju eierkommunene overfor Haugaland Kraft AS (heretter kalt Selskapet).

Fra sommeren 2014 er det blitt gjennomført to arbeidsmøter med rådmenn og ordførere fra eierkommunene (varaordførere der hvor ordfører er representert i styret). Styreleder og administrerende direktør har deltatt på ett. Videre har det vært drøftet ulike eiertema i to rådmannsmøter. I tillegg har prosjektgruppen hatt samtaler og møter med ledelsen i Selskapet. Prosjektgruppen har vært ledet av næringssjef Per Velde, med deltakelse av budsjettsjef Øystein Hagerup og finansrådgiver Bjarte Helgeland, alle fra Karmøy kommune. For å øke forståelsen for selskapets markedssituasjon og for å kvalitetssikre eierstrategien det ført drøftinger med Thema Consulting AS, som er en av landets konsulenter for energisektoren. Det ble også gjennomført et eierseminar med BI-prof. Atle Midttun ved Institutt for innovasjon og økonomisk organisering.

Hensikten med en felles eierstrategi er å samordne alle eiernes forventninger og gi klare og forutsigbare styringssignaler til Selskapets ledelse. Eierstrategien blir en plattform for dialog mellom politisk og administrativ ledelse i eierkommunene og Selskapet (representert ved styret) i formelle og uformelle eierorganer.

1.2 Eierstrategi for Haugaland Kraft AS

En eierstrategi er ikke en strategi for selskapet, men setter rammer og avgrensninger for selskapets virksomhet slik at eierne aktivt foreta ressursallokering (investering) for å maksimere sin verdi og balansere risikoen i en portefølje av selskaper.

”Eierstrategi for Haugaland Kraft AS” (vedlegg 1), gir en god oppsummering av vurderinger som ligger bak motivet for dagens eierskap, spissing av selskapets formål (forretningsidé), forventninger til selskapets virksomhet, strategi, innovasjon, risikoeksponering og avkastningskrav. Samt holdning til eierposisjon på kort og lang sikt med klargjøring av eiers investeringsvilje eller rammer for å sikre selskapets vekst og behov for kapital, herunder utbyttepolitikk.

I utformingen av eierstrategien er det lagt til grunn en forståelse av hovedtrekkene i de markeder selskapet skal operere i framover. Denne forståelsen er vesentlig for flere av valgene, og dokumentert i notat ”Utviklingstrekk i kraftbransjen”, (vedlegg 2).

Eierstrategien krever endring av selskapets vedtekter (vedlegg 3), og en ny aksjonæravtale (vedlegg 4). Et vesentlig element i strategien er selskapets styre og sammensetning. Dette operasjonalisere ved implementering av en ny instruks for valgkomitéen (vedlegg 5). Dette er selvstendige dokumenter, men må sees i sammenheng. Nye vedtekter og instruks for valgkomitéen blir lagt fram ved første ordinære generalforsamling i Selskapet (1. juni 2015). Eierstrategi og ny aksjonæravtale skal kun behandles i eierkommunens respektive kommunestyre. Ny aksjonæravtale og nye vedtekter er juridisk kvalitetssikret gjennom drøfting med Deloitte.

1.3 Selskapets formål

Eierstrategien (vedlegg 1) gir en god begrunnelse for endring og klarere avgrensning av selskapets formål (Se vedtektene § 3 i vedlegg 3). Produksjon, distribusjon og omsetning av ”energi”, er nå definert til ”fornybar”. Videre er vekstområdet ”bredbåndstjenester” nå inkludert i kjernevirksomheten.

”Samfunnsrelaterte prosjekter” som er definerte i eksisterende formål, løftes nå ut av styrerommet og må legges fram for generalforsamlingen, nærmere de folkevalgte organer. Dette gir en klarere forretningsmessig styring av selskapet i tråd med hovedformålet med eierskapet, samtidig som eventuell politisk styring blir synliggjort. Tydeliggjøring av forretningsmessig styring vurderes å være meget viktig tiltak i den markedsmessige situasjonen selskapet står overfor.

Eiendomsutvikling ønskes også faset ut av selskapet. Eiendomsutvikling er konsentrert i datterselskapet Haugaland Næringspark AS, og virksomheten har ikke noe synergi med øvrig virksomhet. Målet er å søke bedre synergi mellom Haugaland Næringspark AS og eierkommunenes virksomhet, herunder andre relaterte selskaper særlig Karmsund Interkommunale Havnevesen IKS. Hvordan denne utfasingen skal skje er ikke bestemt, men det forutsettes at løsningen sikrer bedre verdiskaping i Haugaland Næringspark AS. Det understrekes at en ny strukturering ikke skal forringe verdiene i eierkommunene indirekte har investert i eiendomsselskapet. Tingen for å vurdere en ny løsning er god når det likevel arbeidet med en ny konsernmodell og kapitalstruktur i morselskapet. Arbeidet vil også koordineres med eierstrategiarbeidet for Karmsund Interkommunale Havnevesen IKS.

1.4 Eierposisjon

Eierskapet i Haugaland Kraft AS har en lang historie. Selv om formålet med eierskapet har endret seg siden den gang, er perspektivet på eierskapet klart langsiktig. Selskapet vurderes å ha en meget godt langsiktig potensial og virksomheten er viktig for regionen. Med et langsiktig perspektiv er det vesentlig at kommunene gjennom sine eierposisjoner tilrettelegger for en offensiv og strategisk utvikling av selskapet.

Karmøy kommunens eierandel er i dag 44,84%, som gir kommunen ”negativ kontroll”. Ambisjonen er å beholde negativ kontroll og minimum 1/3-del av eierskapet. En oppkjøps- eller fusjonssituasjon vil kreve vedtektsendring. Karmøy kommune kan med negativ kontroll ha sterk innflytelse på en slik prosess. Også på lang sikt vil en slik posisjon med minimum 1/3 dels eierandel være viktig for å eventuelt sikre selskapets selvstendighet og dermed lokalisering av sentrale selskapsfunksjoner i regionen, herunder hovedkontoret. Lokalisering av hovedkontor bygger opp om næringspolitisk mål om å stimulere til flere kompetansearbeidsplasser.

Gjennom allianser med øvrige eiere kan Karmøy kommune øke sin innflytelse i selskapet. Dette er formalisert i ny aksjonæravtale.

1.5 Ny aksjonæravtale

Eksisterende aksjonæravtale er datert 10.08.1998, med senere tillegg datert henholdsvis 21.06.2001, 23.06.2003 og 15.06.2004. Innholdet er høy grad foreldet og ikke i tråd med ny eierstrategi (vedlegg 1).

I den markedssituasjonen selskapet står overfor må eierkommunene organisere sitt eierskap mer hensiktsmessig for å tilrettelegge for en offensiv og strategisk utvikling av selskapet og fellesskapet verdier som er investert i selskapet. Viktige forhold i eierstrategien er konkret avtalt i ny

aksjonæravtale (vedlegg 4), sikrer eiernes innflytelse i henhold til eierandel, og styrker felles eierstrategi utover hva som er foreslått i nye vedtekter. Herunder forventninger til selskapets virksomhet, avkastningskrav, utbyttepolitikk, situasjoner med kapitalforhøyelse, oppkjøp eller fusjoner, samt bruk av eierorganer og rapportering fra selskapet. Ny aksjonæravtale (vedlegg 4) vil avløse tidligere aksjonæravtale med alle tillegg.

1.6 Styrevalg og valgkomité

Arbeidet med eierstrategien har gitt kommunen verdifull innsikt i både muligheter og utfordringer i markedssituasjonen framover. Å være en god eier blir enda mer krevende. I mangel på industriell kompetanse blant eierne, blir derfor valg av et kompetent styre viktigere. Styret blir i økende grad ansett som en avgjørende faktor for at selskaper lykkes langsiktig. Styrets kompetanse er også avgjørende for at styret skal kunne lede og kontrollere administrasjonen.

Styrets sammensetning må sees i en helhet og settes sammen som et tverrfaglig kollegium med egnede personlig egenskaper og dekke kompetansebredde i henhold det behovet i selskapet. Styret skal også ha en balansert kjønnsrepresentasjon. Kompetansebehovet er godt beskrevet i ny instruks for valgkomitéen (vedlegg 5).

Dagens sammensetning har vært basert på at hver eierkommune har pekt ut sine representanter (7 stk.) i tillegg til ett medlem som er pekt ut av Rogaland fylke. De ansatte har valgt inn 5 medlemmer (anm: 1 mer enn lovens krav). I alt 13 medlemmer. Denne praksisen hvor hver eier peker ut sin representant sikrer ikke en helhetlig sammensetning av et tverrfaglig kollegium med riktig kompetanse. Det store antallet reduserer også sannsynligheten for en god gruppedynamikk. Praksisen er heller ikke i tråd med kommunens eierskapsmelding eller praksis for god eierstyring.

Det foreslås derfor i eierstrategien (vedlegg 1) og i ny aksjonæravtale (vedlegg 4) at det pekes ut en valgkomité med tre medlemmer:

- 1 medlem, lederen utpekes av Karmøy kommune
- 1 medlem utpekes av Haugesund kommune, og
- 1 medlem utpekes av de øvrige aksjeeierne i felleskap. Hvis det ikke oppnås enighet om utpeking av sistnevnte medlem, skal det medlem utpekes som får flest stemmer – basert på aksjeeiernes aksjeinnehav – blant disse aksjeeierne.

I instruks for valgkomité (vedlegg 5) gis valgkomitéen ansvar for å foreslå et godt sammensatt styre med mellom 5 og 9 medlemmer, og 3 numeriske varamedlemmer. Antall ansattvalgte medlemmer følger aksjelovens bestemmelser, og vil være avhengig av hvor mange aksjonærvalgte medlemmer valgkomitéen vurderer er nødvendig for å møte kompetansebehovet i selskapet. En slik omlegging av rutinene for styrevalg ansees som nødvendig for å møte den framtidige situasjonen for selskapet.

På forespørsel fra Karmøy kommune har Rogaland fylke allerede frasagt seg sitt krav om styrerepresentasjon (sak: 28/15, 21. april 2015), under forutsetning at kommunene foretar reduksjon i sine aksjonærvalgte styremedlemmer.

Disse forholdene medfører endring i selskapets vedtekter § 7 (vedlegg 3) og må hensynstas i ny aksjonæravtale (vedlegg 4).

Samtidig er selskapet inne i en krevende prosess med SKL, som krever omstrukturering av selskapet og ny konserndannelse (se egen sak). Det skal tas beslutninger om store verdier, med salg

av kraftproduksjon og kjøp av annen virksomhet fra SKL. Dette strategiske tiltaket er i tråd med ny eierstrategi, og setter store krav til eiere, styret og selskapets administrative ledelse. Selskapet planlegger å framlegge formelle beslutninger for eierne i ordinær generalforsamling 1. juni, og videre i en ekstraordinær generalforsamling 10. september 2015.

I arbeidet med eierstrategien er det ikke vurdert kompetansen eller sammensetning av eksisterende styre. Dette er et ansvar som tillegges valgkomitéen. Det er planlagt å foreslå endring i vedtektene i ordinær generalforsamling i juni. Vedtektsendring vil automatisk få konsekvens for eksisterende styre, som må reduseres med minimum 4 medlemmer.

For at valgkomitéen skal få gjort sin vurdering, er det hensiktsmessig å utsette virkningen for § 7 (om styret) til ekstraordinær generalforsamling i september. Ny instruks (vedlegg 5) pålegger valgkomitéen å arbeide for en helhetlig sammensetning av styret, og må samtidig ta hensyn til kontinuitet i styrearbeidet i den krevende omstrukturingsprosessen selskapet er i med SKL.

Rådmennene i eierkommunene argumenterer for at tidspunktet er riktig for å vurdere behovet for å komplementere eksisterende styre med kritisk kompetanse som følge av omstrukturingsprosessen. Herunder finans (verdsettelse, fusjonsprosesser og kapitalstrukturering), omstillingsprosesser og strategisk bransjekunnskap.

Haugesund kommune argumenterer for at virkning av § 7 (om styret) utsettes til ordinær generalforsamling i 2016, og ønsker ikke å legge en vurdering av kontinuitet i styrearbeidet til valgkomitéen. I 2016 går også valgperioden for flere av medlemmene ut, og gir et naturlig tidspunkt å endre styrets sammensetning.

Rådmennene har dissens om når virkningen av § 7 (omstyrevalg) skal inntreffe.

1.7 Avkastningskrav

I selskaper hvor motivasjonen for eierskapet primært er finansielt, må kommunen stille samme krav til avkastning som en privat eier ville ha gjort. Kommunen må forsvare sine investeringer og risikoeksponering av fellesskapets verdier gjennom løpende avkastning. Målet er at utbytte fra eksisterende investeringer skal gå til å utvikle nye og bedre tjenester til kommunens innbyggere.

Selskapet har historisk generelt prestert noe bedre enn bransjen, og er godt posisjonert til også å prestere noe bedre enn bransjen framover. Avkastningskrav er et krevende tema og eierkommunene har tidligere ikke hatt noe bevisst forhold til dette. Tema er nøye vurdert i eierstrategiarbeidet.

Kortversjonen er at det er to overordnet kriterier som er viktig for kommunen som aksjonær:

Verdiutvikling av selskapets aksjer, og avkastning på akkumulert egenkapital (**egenkapitalrentabilitet**).

Eierstrategien (vedlegg 1) setter forventning om at **verdiutvikling** av selskapets aksjer skal øke noe mer enn bransjen, og skal dokumenteres minimum hvert fjerde år ved at det gjennomføres en verdivurdering av Selskapet (underliggende verdier), eller ved hver større restrukturering/transaksjon. Dette er allerede planlagt av Selskapet selv i forbindelse med prosessen med SKL. Dette gir kommunen et referansepunkt for videre utvikling av selskapet framover.

Egenkapitalrentabilitet (ROE) forventes å ligge i intervallet 9 – 12 % og minimum 1-2 prosentpoeng over bransjens gjennomsnitt. Dette skal rapporteres hvert år i forbindelse med framleggelse av årsregnskapet.

Et definert avkastningskrav fra eierne er viktig av flere årsaker. Det gir et styringssignal til styret som får et viktig kriterium å legge til grunn for vurdering av selskapets investeringsportefølje. Dette danner videre grunnlag for å vurdere selskapets kapitalbehov og videre planlegging av selskapets kapitalstruktur og krav til egenkapital, herunder ansvarlig lån. Dette får videre også konsekvens for eiernes utbyttepolitikk.

1.8 Kapitalstruktur og ansvarlige lån

Haugaland Kraft har en betydelig egenkapitalandel og er på topp i den norske kraftbransjen. Eierkommunene har holdt tilbake overskudd i selskapet over mange år, som har gitt en akkumulert egenkapital på hele 57 %. Tillegges ansvarlige lån fra aksjonærene gir dette en egenkapitalgrad på ca. 80 %. Tillegges videre en mer reell verdsettelse av aktiva, blir den reelle egenkapitalgraden ca. 85%. Selskapet er derfor i utgangspunktet godt rustet for framtidige utfordringer.

Selskapet har planer om betydelige investeringer de kommende årene. Dette vil medføre at bokførte verdier og reelle verdier vil nærme seg hverandre. Den høye egenkapitalgraden gir selskapet et godt rom for at kapitalbehovet kan dekkes gjennom opptak av ny gjeld. Selskapet kan redusere sin egenkapitalandel på kort sikt ned til 40% (bokført) uten særlig risiko for å redusere sitt finansielle konkurransefortrinn. På lenger sikt kan egenkapitalandelen trolig reduseres ned mot et internasjonalt nivå rundt 25-30% (bokført). Selv uten egenkapitaltilførsel antas det at selskapet har betydelig lånekapasitet. Trolig mellom kr. 1,5 – 2,5 mrd. i økt gjeld basert på dagens egenkapitalsituasjon ekskl. ansvarlige lån fra aksjonærene. Legges de ansvarlige lånene til grunn for økt sikkerhet, er lånekapasiteten trolig mellom kr. 2,5 mrd. – 4,3 mrd. Dette er vurdert ut fra dagens egenkapitalsituasjon. Selskapet har oppgitt at samlet investeringsbehov fram mot 2030 er 4,5 mrd. kroner. Altså, er det stor sannsynlighet at selskapet klarer å finansiere sitt investeringsbehov uten tilførsel av ny egenkapital utover konvertering av ansvarlige lån, og samtidig klare å betjene et utbyttekrav.

Stort låneopptak krever også gode lånebetingelser for å opprettholde et finansielt konkurransefortrinn. Selskapet har den øverste kredittrating, såkalt "Investment Grade", som gir markedets beste lånebetingelser. For å holde denne kredittratingen, må selskapet sannsynliggjøre sin evne til å generere en robust og positiv kontantstrøm til å betjene renter og avdrag på nytt låneopptak. Sentralt i denne dokumentasjonen er gode investeringsanalyser.

Aksjonærlånene utgjør totalt ca. 21 % av balansen, med kr. 540,6 mill. Av dette er Karmøy kommune kreditor for kr. 245,27 mill. I låneavtalen er renten avtalt med NIBOR-12 måneder + 1,5 %, beregnet etterskuddsvis. Lånet forfaller til betaling i ti like store avdrag fra og med år 2022, og helt innfridd i år 2031. (Oslo Børs har ikke beregnet NIBOR-12 måneder etter 31.12.2013) I 2013 var relative rentekostnaden for selskapet ca. 3,8 %. Grovt estimert utgjorde relative rentekostnad for gjeld til kredittinstitusjoner ca. 2,9 %. Dette indikerer et tap for selskapet på ca. kr. 1 mill. siste år. Effekten er mindre om det tas hensyn til skatt.

Karmøy kommune har på sin side de siste halvår 2014 hatt en gjennomsnittlig avkastning på sin investert kapital (bank, obligasjoner, fond og aksjer) tilsvarende 2,2 % over NIBOR-3 måneder. Variasjonene det enkelte år kan variere en del. Risikoprofilen til investeringen er klassifisert lav til moderat. (Forskjellene mellom 3 og 6 måneders NIBOR er for tiden 0,02 %-poeng, hhv. 1,69 % og 1,71 %). Risikoprofilen i forhold til Haugaland Kraft antas å være tilsvarende lav til moderat. Dette indikerer tapt renteinntekt de siste 6 årene med ca. kr. 1,7 mill. pr år.

Uten å konkludere på disse noe enkle betraktningene, viser det behov for at selskapet revurderer sin kapitalstruktur. Kapitalstrukturen er også sentral i ny konsernmodell og konsekvenser av omstruktureringen med SKL. Ny kapitalstruktur må også sees i sammenheng med eierens avkastningskrav og en mulig løsning for restrukturering av Haugaland Næringspark AS.

1.9 Utbyttepolitikk

Utbyttepolitikken er et verktøy for å styre kapitaliseringen av selskapet, og er viktig av flere grunner. Vekting mellom egenkapital og fremmedkapital (gjeld) er sentralt, og videre knyttet til selskapets evne til å håndtere framtidige utfordringer. Tilbakeholdt utbytte (egenkapitalfinansiering) er en av flere kilder selskapet har til å finansiere virksomheten og nye investeringer. Alternativ finansiering er salg av mindre produktive eiendeler, opptak av lån, emisjon (salg av nye aksjer), eller en kombinasjon av disse. Utbyttepolitikken kan også gi signal om økt framtidig utbytte som kan påvirke verdsettelsen av aksjene. Dette gir en fordel for eksisterende aksjonærer gjennom mer moderat utvanning ved kapitalforhøyelse ved emisjon og fusjon, eller ved salg av aksjeposter i selskapet.

I et styringsperspektiv kan utbyttepolitikken fra eierens side være et viktig bidrag til å sikre at ledelsen ikke disponerer mer eller mindre av det årlige overskuddet enn det som er nødvendig for å finansiere lønnsomme vekstmuligheter, (jmf. "Agency Problem").

I henhold til Aksjeloven er det styret som foreslår utbytte og utbyttet kan ikke settes høyere enn det styret godtar. Likevel, maktforholdet mellom styret og generalforsamlingen tilsier at styret skal ha et velbegrunnet standpunkt. Styret har plikt å påse at selskapet har et kapitalgrunnlag som står i et forsvarlig forhold til risikoen ved og omfanget av selskapets virksomhet. Videre setter aksjeloven rammer for hva som kan utbetales i maksimalt utbytte. I deleide selskaper er det derfor normalt at styret og selskapets ledelse utformer utbyttepolitikken. Kommunens eierrolle vil da være å signalisere forventninger til utbyttet fra selskapet.

Høsten 2013 foreslo styret en utbyttmodell, med en fast likviditetsoverføring i løpet av 3 års periode på inntil 60 % av resultat etter skatt. Årlig likviditetsoverføring beregnes som et gjennomsnitt av budsjettert resultat etter skatt for 3 årsperioden. Avvik fra budsjettet mot virkelig resultat overføres og avregnes lineært mot likviditetsoverføringen i neste 3-årsperiode. Dvs. at 60 % er definert som samlet utbytte og rentekostnad for ansvarlige aksjonærlån. I tillegg er det forslått en overgangsordning for de første 2 årene (likviditetsoverføring):

2014: 120 mill. (herav ca. kr. 20. mill. i renter for ansvarlige lån)

2015: 100 mill. (herav ca. kr. 20. mill. i renter for ansvarlige lån)

Skal en slik modell med 60 % av utbytte og rentekostnad legges til grunn, må også egenkapitalrentabiliteten for selskapet vurderes basert på summen av egenkapital og ansvarlige aksjonærlån. Det vil føre til en noe svakere egenkapitalrentabiliteten (fra 11,3% til 9,5 %). En slik sammenblanding er neppe hensiktsmessig så lenge ansvarlige aksjonærlån ikke er tenkt å representere egenkapital fra Karmøy kommunes side, (jmf. "Avtale om ansvarlige lån", datert 25.03.2011).

Styrets resonnement derimot, hvor utbyttet følger selskapets verdiskaping, er et godt prinsipp, som støttes. En analyse av den norske kraftbransjen (Pareto, juni 2013) viser at eierne historisk har opprettholdt utbyttens nivå selv om selskapenes resultater faller. Dette svekker selskapenes konkurranseevne på sikt, og er ikke ønskelig eierstyringen av Haugaland Kraft. Fallende kraftpriser

i kombinasjon med betydelige investeringsplaner gir utfordringer i forhold til å opprettholde et fast høyt utbyttelnivå. Generelt er kommunenes økonomiske situasjon krevende og er ikke et ideelt utgangspunkt for eierskap i kraftbransjen som har et stort kapitalbehov.

Styrets forslag om 3-års budsjettperiode, er basert på å komme eierkommunene i møte om forutsigbarhet. Et budsjettert beregningsgrunnlag vil bedre hensynta forventninger om økte avskrivinger som følge av økte investeringer, og i forkant av en eventuell negativ resultatutvikling. Overgangene mellom 3-årsperiodene vil likevel redusere forutsigbarheten noe.

Alternativet er et glidende 3-års historisk gjennomsnitt. Et glidende gjennomsnitt følger selskapets utvikling bedre enn en 3-års periode, hvor det tredje året er innværende år om høsten når kommunene starter sin budsjettprosess. Siste halvår må da basere seg på en prognose siste halvår. En slik modell vil gi tilstrekkelig forutsigbarhet for eierne og delvis komme selskapets behov for å tilpasse utbyttet til årlig verdiskaping.

Eierstrategien setter en forventning om et utbyttelnivå som minimum er 60 % av gjennomsnittlig resultat etter skatt siste 3 år.

En utbytteandel på 60 % er på nivå med tidligere perioder med oppbygging av en betydelig egenkapital, (gjennomsnittlig utbytte de siste 10 årene har vært ca. 63%). Likevel, denne utbyttepolitikken er en skjerpelse i forhold til styrets forslag, og det understrekes derfor at dette er en forventning. Endelig nivå skal avklares årlige i eiermøter, og kommuniseres til styret.

Selskapets planer om konserndannelse vil også føre til at beslutninger om utbytte skyves over til andre ”styrerom” i konsernstrukturen. Eierstrategien sier derfor at utbyttepolitikken forventes videreført av selskapets ledelse til heleide datterselskap i en framtidig konsernstruktur, så langt det er strategisk og forsvarlig riktig. Tilsvarende at det inngås aksjonæravtaler i deleide selskaper som harmonerer med utbyttepolitikken for morselskapet.

Rådmannens kommentarer:

Haugaland Kraft AS er et godt drevet selskap, har lang historie og viktig aktør i samfunnsutviklingen i regionen. Eierne har vært nøkterne med utbytte og selskapet framstår i dag som en av de best kapitaliserte i bransjen med solid egenkapital. Dette er et godt utgangspunkt for videreutvikling av selskapet.

Det forventes betydelig økning i endringstakten i markedet framover, og gjør at betydningen av selskapets omstillings- og innovasjonsevne øker. Dette stiller også større krav til oss som eiere, og hvilke føringer kommunene legger for selskapets virksomhet og beslutninger om større endringer i selskapet. Se annen sak om fullmakt og selskapet restruktureringsplaner med SKL. I et slikt forretningsklima er det krevende for kommunene som eiere å ha evne til å forstå markedet og selskapets situasjon og muligheter for å kunne realisere potensiale for verdiskaping. Dette må kommunene hensyn ta i eierstrategien. Med en felles eierstrategi (vedlegg 1) med de øvrige eierne, og hvor de viktigste forholdene er avtalefestet i aksjonæravtale (vedlegg 4), er dette de viktigste forberedelsene kommunene kan ta for å være gode eiere for selskapet framover.

Formålet med eierskapet er bevisstgjort i samarbeid med de øvrige eierkommunene og er definert som finansielt. Dette gjør eierstyringen av selskapet enklere for eierkommunene.

Selskapets formål (§ 3 i vedtektene – vedlegg 3) er spisset og avgrenset til forretningsvirksomhet. Noe som vurderes som nødvendig i framtidig markedssituasjon.

Eierstrategien (vedlegg 1) øker bevisstheten dagens eierposisjon og kommunens framtidige eierposisjon. Denne bevisstheten kan bli kritisk i forhold eierkommunenenes handlingsmønster overfor selskapets langsiktige kapitalbehov og situasjoner med oppkjøp eller fusjon.

Styrets sammensetning er kanskje kommunenes mest sentrale del av eierstrategien (vedlegg 1) sett i relasjon til selskapets markedssituasjon. Ny instruks for valgkomitéen (vedlegg 5) klargjør viktigheten av styrets sammensetningen, selskapet og hvilke forventninger som settes til valgkomitéen. Haugesund kommune er i dissens med de øvrige eierkommunenenes rådmenn om tidspunktet for nå ny styresammensetning skal evalueres og effektueres. Rådmannen ser det mest som hensiktsmessig å beholde det gode samarbeidsklima med selskapets nest største eier, og anbefaler å støtte forslaget fra Haugesund kommune. Forslaget er at vedtektenes § 7 om styrets sammensetning effektueres ved ordinær generalforsamling 1. halvår 2016 (jmf. avsnitt 1.6)

For å sikre at ny instruks for valgkomitéen blir forstått på riktig måte, vil rådmannen foreslå at Karmøys ordfører pekes ut som leder av valgkomitéen. Ordføreren har vært involvert drøftinger og arbeidet med ny eierstrategi og er derfor godt kjent med bakgrunnen for eierstrategien.

Avkastningskravet er kanskje fortsatt definert noe vagt i form av relative mål for verdiutvikling og et intervall mellom 9 – 12 % for forventet avkastning på egenkapitalen. Likevel er dette et viktig skritt i riktig retning i å bevisstgjøre kommunens eierrolle. Videre er det definert flere underliggende måleparametere som vil øke kommunens forståelse for selskapets verdiskapning og utvikling. Dette vil også sette eierkommunene i en klarere rolle i eiermøter med selskapet.

Tilsvarende gjelder dette utbyttepolitikken. Endringene ansees som viktige for å tilpasse rammene til selskapets framtidige utfordringer. Samtidig vil ny utbyttepolitikk kreve at kommunene må forberede seg på mer svingninger i utbyttet. Dette kan bli utfordrende i forhold til stabilitet i utbytteinntekter i eget driftsregnskap.

Det mest krevende området for eierskapet framover blir likevel forvaltningen av de ansvarlige lånene. Selskapet planlegger å søke disse konvertert til egenkapital. Det forventes at selskapet legger fram en god dokumentasjon på kapitalbehovet med en prioritert og periodisert investeringsplan, samtidig med en plan for kapitalstruktur for ny konsernmodell. Investeringsplanen forventes å hensynta nytt avkastningskrav. Dette vil kunne gi eierkommunene grunnlag for å en aktiv porteføljeforvaltning mot kapitalbehovet i de andre virksomhetene i selskapsporteføljen. Primært løsning for regionens eiendomsselskap og havneselskap, Haugaland Næringspark AS og Karmsund Interkommunale Havnevesen IKS.

Rådmannens konklusjon:

Karmøy kommune vedtar:

1. Eierstrategi for Haugaland Kraft AS (vedlegg 1)
2. Vedtekter for Haugaland Kraft AS (vedlegg 3), hvor særskilt § 7 (om styret) gjøres gyldig fra ordinær generalforsamling 2016. Ordfører gis fullmakt til å framlegge reviderte vedtekter for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015, og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.

3. Ordfører gis fullmakt til å signere Aksjonæravtale mellom eierne i Haugaland Kraft AS (vedlegg 4), og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.
4. Instruks for valgkomitéen i Haugaland Kraft AS (vedlegg 5). Ordfører gis fullmakt til å framlegge instruks for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015, og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.
5. Karmøy kommune skal foreslå Ordfører Aase Simonsen som leder av valgkomitéen i Haugaland Kraft AS. Kandidaturet legges fram for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015.

Rådmannen i Karmøy, 04.05.2015

Sigurd Eikje
sign.

Oversikt over vedlegg:

Vedlegg 1: Eierstrategi for Haugaland Kraft AS
Vedlegg 2: Notat – Utviklingstrekk i kraftbransjen
Vedlegg 3: Vedtekter for Haugaland Kraft AS (nye)
Vedlegg 4: Aksjonæravtale mellom eierne i Haugaland Kraft AS
Vedlegg 5: Instruks for valgkomitéen i Haugaland Kraft AS

EIERSTRATEGI FOR HAUGALAND KRAFT AS

04.05.2015

Eierkommunene:

Karmøy kommune
Haugesund kommune
Tysvær kommune
Vindafjord kommune
Sveio kommune
Bokn kommune
Utsira kommune

1. Innledning

Eierkommunene i Haugaland Kraft AS har arbeidet med å definere god praksis for offentlig eierskap, og hvor kommunene i 2013 behandlet sine respektive eiermeldinger. I forlengelsen av dette påtok Karmøy kommune seg å lede utarbeidelsen av en felles eierstrategi for Haugaland Kraft AS (heretter kalt Selskapet). Fra sommeren 2014 er det blitt gjennomført to arbeidsmøter med rådmenn og ordførere (varaordførere hvor ordfører er representert i styret). Styreleder og administrerende direktør har deltatt på ett. Videre har det vært drøftet ulike eiertema i to rådmannsmøter. I tillegg har prosjektgruppen hatt samtaler og møter med ledelsen i Selskapet. Prosjektgruppen har vært ledet av næringssjef Per Velde, med deltakelse av budsjettsjef Øystein Hagerup og finansrådgiver Bjarte Helgeland, alle fra Karmøy kommune. For å øke forståelsen for selskapets markedssituasjon og for å kvalitetssikre eierstrategien det ført drøftinger med Thema Consulting AS, som er en av landets konsulenter for energisektoren.

Dette dokumentet definerer en felles eierstrategi for Selskapet, med unntak av kapittel om 6 om "Eierposisjon". Deler er felles, men med bakgrunn i ulik eierandel har hver kommune sin egen tilleggs formulering.

Eierstrategien krever en endring av vedtektene, som videre krever en ny aksjonæravtale og en ny instruks for valgkomitéen. Dette er selvstendige dokumenter men må sees i sammenheng. Nye vedtekter og instruks for valgkomitéen blir lagt fram for første ordinære generalforsamling i Selskapet. Eierstrategi og ny aksjonæravtale skal kun behandles i eierkommunens respektive kommunestyre.

Hensikten med en felles eierstrategi er å samordne eiernes forventninger og gi klare og forutsigbare styringssignaler til Selskapet. Eierstrategien blir en plattform for dialog mellom politisk og administrativ ledelse i eierkommunene og Selskapet (representert ved styret) i formelle og uformelle eierforum.

Saksdokumentet som er framlagt for de ulike kommunestyrene gir en mer utdypende beskrivelse av markedsutviklingen innen for hvert forretningsområde og nærmere begrunnelse for eierstrategien.

2. Kort om utviklingstrekk i kraftbransjen

Fallende kraftpriser, økte nettinvesteringer, endringer i nettregulering, nye EU-direktiv og økt konkurranse innenfor sluttbrukermarkedet utgjør sentrale utfordringer for kraftbransjen fremover. Et marked i endring gir også nye muligheter for både organisk og ekstern vekst. Innføring av AMS (Avanserte Måle- og Styringssystemer) gir nye muligheter for selskapene i å tilby nye løsninger til forbrukerne. AMS er tett knyttet til integrasjon i bredbåndsvirksomhet og gir kraftselskapene helt nye kompetansebehov avhengig av hvor høyt i "tjenestelagene" vekstambisjonen strekker seg. Sammen med økende endringstakt innenfor kjernevirksomheten framstår selskapenes kompetansebehov gjennom styreutvelgelse og kapitaltilgang som de viktigste parameterne i eierstrategien. Se ytterligere informasjon om markedssituasjonen i notat, "Utviklingstrekk i kraftbransjen", 30.04.2015.

3. Selskapet

Haugaland Kraft AS er et vertikalintegreert kraftselskap innen vannkraftproduksjon, kraftdistribusjon, kraftomsetning, og bredbånd på Haugalandet. Samlet omsetning i 2013 var kr. 1.068 mill. med et driftsresultat på kr. 194 mill. og resultat etter skatt på kr. 185 mill. Antall årsverk er 254, hovedsakelig innen nettvirksomheten. Selskapet har 24 lærlinger og er en av de største lærebedriftene på Haugalandet.

Selskapets normale kraftproduksjon er 361 GWh og forretningsområdet stod for 10% av selskapets inntekter og 31% av driftsresultatet i 2013. Produksjonen regnes som liten i norsk målestokk. Investeringsbehovet fram mot 2030 er 2,3 mrd. I tillegg til egenproduksjon har Selskapet eierandeler i følgende selskap:

- 40,52% i Sunnhordland Kraftlag AS med normal produksjon på 1.600 GWh
- 40% i Tysseland Kraftlag AS
- 50% i Mosbrakka Kraft AS
- 40% i Gismarvik Vindkraft AS
- 2,54% i Ulla Førre

Kraftoverføringen i 2013 var 1.557 GWh, og regnes som en middels norsk aktør. Forretningsområdet stod for 37% av selskapets inntekter og 31% av driftsresultatet. Investeringsbehovet fram mot 2030 er 1,1 mrd.

Kraftomsetning utgjør 31% av inntektene og 15% av driftsresultatet. Selskapet har markert seg som en "topp fem" leverandør på konkurransetilsynets prisoversikt. Lokal markedsandel på Haugalandet er meget sterk, over 90%.

Bredbånd stod for 22% av inntektene og 23% av driftsresultatet i 2013. Selskapet har 15. 635 egne privatkunder på fiberbasert bredbånd, og totalt 27.427 kunder inkluderes samarbeidet med Alt-i-Box. Samlet har Selskapet levert bredbåndstjenester til 803 bedrifter.

Selskapet er også eksponert i eiendomsutvikling gjennom heleid datterselskap, Haugaland Næringspark AS. Totalt areal er 5.000 mål. Det er investert hittil ca.kr. 200 mill. i bygge-modning og utvikling av kaiområde.

Selskapet har 40.000 aksjer som eies av:

Karmøy kommune	44,84 %
Haugesund kommune	31,97 %
Tysvær kommune	9,80 %
Vindafjord kommune	6,85 %
Sveio kommune	5,05 %
Bokn kommune	1,08 %
Utsira kommune	0,41 %
SUM	100,00 %

Totalkapitalen i Selskapet ved utgangen av 2013 var kr. 2.844 mill. med en egenkapitalandel på 57%. Samlet investeringsbehov fram mot 2030 er kr. 4,5 mrd.

4. Formål med eierskapet (motiv)

For kommunen handler det generelt om å forvalte eierskapet og fellesskapets verdier på en god og forsvarlig måte. Dette gjøres gjennom et langsiktig eierskap, klar forretningsmessig styring, tydelig avkastningskrav og tilrettelegging for vekst gjennom å gi Selskapet nødvendig tilgang til kapital. En god eierstrategi handler også om å være bevisst på begrensningene i et kommunalt eierskap. Formålet med eierskapet i Selskapet er langsiktig og finansielt, med målsetning om avkastning på investert kapital. Det er noen få industrielle og samfunnsmessige synergier med eierkommunenes virksomhet som er viktig å ta hensyn til.

Kommunalt eierskap i Haugaland Kraft AS er historisk betinget, tilsvarende som for øvrige andre kommuners eierskap i kraftsektoren. En velfungerende energisektor har og er avgjørende for utvikling av landets verdiskaping, velferdsutvikling, klima og miljø. Etter hvert har energimarkedet modnet og blitt globalt. Internasjonale forhold, nasjonal regulering og styring har overtatt, og kommunenes eierskap har marginal betydning. Kjernevirksomheten defineres som produksjon av fornybar energi, nettvirksomhet, og kraftomsetning. Denne virksomheten har ikke lenger noen direkte synergi med kommunenes virksomhet og sektorpolitiske målsetninger, utover å tilrettelegge for kompetansesarbeidsplasser og drifte kritisk infrastruktur som bidrar til å gjøre regionen til et attraktivt sted for bosetting og næringsliv.

Bredbånd startet som en strategisk viktig sidevirksomhet, har utviklet seg til å bli et strategisk viktig vekstområde. Bredbånd defineres nå klart innenfor selskapets virksomhetsområde. Bredbåndsvirksomheten og tilhørende drift av infrastruktur har fri konkurranse, og har potensiale for relativt store industrielle og samfunnsmessige synergier med eierkommunene. Spesielt innenfor segmentet velferdsteknologi. Utvikling av velferdsteknologi kan også gi en nærings- og kunnskapsklynge-effekt i forhold til høyskolemiljøet (HSH) og regional næringsutvikling. Dette bygger ytterligere opp om politiske mål om flere nye kunnskapsarbeidsplasser i regionen. Se nærmere om synergier i kapittel 7 "Selskapsstrategi, innovasjon og risikoeksponering".

Blandes samfunnsmotiverte investeringer og forretningsmessig investeringer med definert avkastningskrav, kan det oppstå motstridene styringssignaler. Beslutninger om samfunnsmotiverte investeringer bør derfor legges til generalforsamlingen. Riktig fordeling mellom eierkommune vil derfor kunne ta utgangspunkt i selskapets forretningsmessige avkastningskrav hvor hver eierkommune kan benytte sin andel av utbytte til kompensasjon for samfunnsmotiverte investeringer.

5. Selskapets formål

Selskapets vedtekter viser eiernes delegering av myndighet til selskapets styre. Formålet definerer hvilket virksomhetsområde selskapets aktiviteter må holde seg innenfor. Virksomhet som går utenfor selskapets formål vil kreve en beslutning av eierne i generalforsamling. Selskapets formål gir eierne et instrument til avgrense sin investering og differensiere risikoen mellom flere virksomhetsområder og andre typer investeringer. Beslutninger hvor fellesskapets kapital i Selskapet ønskes investert i regional utvikling eller i prosjekter av samfunnsmessig karakter, skal styret forankre i selskapets generalforsamling. Altså, nærmere de folkevalgte organ i eierkommunene.

Selskapets formål skal være produksjon av fornybar energi, sikker og kostnadseffektiv overføring og omsetning av energi, tilby sikker og kostnadseffektive bredbåndstjenester hvor det naturlig styrker

kjernevirksomheten, samt hva hermed står i forbindelse, herunder å delta i andre foretak som driver tilsvarende virksomhet.

Formålet definerer tydelig kjernevirksomheten som produksjon av fornybar energi, overføring og omsetning av energi. Tidligere sidevirksomhet innen bredbånd, er nå også definert inn i selskapets kjernevirksomhet.

Energiloven understreker "samfunnsmessig og rasjonell drift". Forventet restrukturering av bransjen har rasjonell nettdrift som et vesentlig mål. I full konkurranse i en moden bransje er kostnadseffektivitet ofte en forutsetning for å ha et konkurransefortrinn. Dette understrekes i formålet, og gjenspeiles i forventningene til selskapets drift og avkastningskrav.

Dagens teknologi er fornybar vannkraft og involvering i noe vindkraft. Solkraft og bølgekraft er andre fornybare teknologiske plattformer som er aktuelle avhengig av den videre teknologiske utviklingen.

Regionen har sterk tilstedeværelse av gass som energibærer, men dette defineres utfor selskapets virksomhetsområde. En eventuell beslutning om investeringer i fossil energiproduksjon skal legges til eierne i generalforsamlingen.

Bredbåndtjenester representerer et viktig vekstområde for Selskapet. Dette er tydeliggjort i selskapets formål, riktignok avgrenset til å følge samme geografiske område som markedsområdet for energioverføring. Beslutning om ytterligere geografisk ekspansjon for bredbånd alene må derfor legges fram for eierne.

Selskapet har en klar geografisk markedsposisjon i Nord-Rogaland og Sunnhordaland. Selskapet har eierandeler og samarbeid med ulike selskaper i bransjen mot nord, øst og sør. Basert på utviklingstrenden i bransjen kan en vekststrategi være geografisk ekspansjon.

Eiendomsutvikling utøves gjennom datterselskapet Haugaland Næringspark AS. Beslutning om engasjementet i eiendomsutvikling ble tatt av eierne 8-10 år tilbake. Forutsetningene den gang, er sannsynligvis andre nå. Morselskapet har behov for kapital til investering i sin egen kjernevirksomhet. Det er stor avstand i kjernekompetanse mellom morselskap og datterselskap. Flere av eierkommunene har også eierskap i Karmsund Interkommunale Havnevesen IKS, som har utvidet virksomheten sin betydelig de siste årene. Havnevesenet har flere fellestrekk i kjernekompetanse og operer delvis i samme markedssegment. Haugaland Næringspark AS disponerer et relativt stort havneareal med stor utvidelsesmulighet, men har ikke kompetanse på havnedrift. Et samarbeid vil kunne forsterke driften av det totale havneområdet havnevesenet opererer i, samtidig som en veldrevet og tilrettelagt havn med like betingelser til brukerne vil kunne forsterke salget av areal i næringsparken. Videre kan utvikling av næringsparken ha synergier med utvikling av annet næringsareal i eierkommunene. Det foreligger derfor sterk argumentasjon for at Haugaland Kraft AS skal arbeide for å fase ut sitt engasjement i eiendomsutvikling, og eierkommunene må finne en annen løsning for eierskapet av Haugaland Næringspark AS.

6. Eierposisjon

Eierne har et langsiktig perspektiv for sitt eierskap, og vil tilrettelegge for en offensiv og strategisk utvikling av Selskapet gjennom sin eierposisjon. Bransjen står overfor både strukturelle, teknologiske og regulatoriske endringer. Det forventes regulatorisk pålegg om å skille all konkurranseutsatt virksomhet ut fra monopolvirksomheten (kraftnett), slik at monopolvirksomheten rendyrkes i et eget selskap. Der forventes foreløpig ikke krav om eiermessig skille, hvilket innebærer at konsernorganisering vil være tillat. En konsolidering i bransjen er en naturlig utvikling.

Selskapet har et godt utgangspunkt for å forsterke sin strategiske posisjon både nordover, østover og sørover hvor Selskapet allerede har eierinteresser og samarbeid. Dette kan gi Selskapet et framtidig behov for kapital ut over planlagte investeringer. Det kan bli behov for styrking av egenkapitalen gjennom emisjon, eller det kan oppstå situasjoner med fusjon. Eierkommunene må da ta stilling til å følge med ny kapital eller la eierskapet vannes ut. Mest realistisk alternativ er det siste.

Som aksjeeiere må kommunene forholde seg til den lovbestemte rollefordelingen mellom generalforsamlingen, styret og daglig ledelse. Kommunenes innflytelse på selskapets virksomhet begrenser seg derfor til de rettigheter eierandelen gir til deltakelse i nominasjonsprosesser og valg av styrende organer, fastsettelse av selskapets formål og øvrige vedtekter. Aksjeloven gir eierne innflytelse i forhold til eierandel. Eierne har derfor særskilt definert sin strategi for eierposisjon.

Aksjonærer med "negativ kontroll" (eierskap mellom 1/3-del og 1/2-del), kan motsette seg alle vesentlige beslutninger som krever 2/3-del flertall i generalforsamlingen. Herunder vedtektsendringer med flytting av hovedkontor og endring av aksjekapitalen, m.m. Det er allment kjent at hovedtyngden av kompetansearbeidsplasser i et selskap er ofte bygd opp om hovedkontorfunksjonen.

Alle eierkommunene har et næringspolitisk mål om å stimulere til flere kompetansearbeidsplasser. For eierne er det derfor av betydning at hovedfunksjonen beholdes i regionen. Denne målsetningen kan sikres av Karmøy kommunes eierandel alene eller at mindre eiere samlet oppnår eierposisjon med mer enn 1/3-del.

Eierskap mellom 10 til 33,33% gir følgende rettigheter etter aksjeloven: kan kreve ekstraordinær generalforsamling (AL §5-6), kan kreve gransking av selskapet (AL §5-25), og kan reise erstatningssak mot selskapets ledelse (AL §17-4.1).

Alle aksjonærer, uavhengig eierandel, har følgende rettigheter etter aksjeloven: rett til å møte på generalforsamlingen (AL §5-2) og ta opp saker (AL §5-11), kan kreve opplysninger fra selskapet (AL §5-15), rett til å reise ugyldighetssøksmål på generalforsamlingen (AL §5-22), og kan nekte naturalautdeling ved oppløsning av selskapet (AL §16-8).

6.1. Karmøy kommune

Karmøy kommunens eierandel er i dag 44,84%, som gir kommunen "negativ kontroll". Karmøy kommune vil beholde negativ kontroll og minimum 1/3-del av eierskapet i Selskapet. For å sikre kommunens verdier er det av vesentlig betydning at Selskapet arbeider for å synliggjøre verdiene innen de ulike forretningsområdene. En oppkjøps- eller fusjonssituasjon vil kreve vedtektsendring. Karmøy kommune kan med negativ kontroll ha sterk innflytelse på en slik prosess. Også på lang sikt vil en slik posisjon med minimum 1/3 dels eierandel være viktig for å eventuelt sikre selskapets selvstendighet

og dermed lokalisering av sentrale selskapsfunksjoner i regionen, herunder hovedkontoret.

6.2. Haugesund kommune

Haugesund kommunens eierandel er i dag 31,97%, og vil vurdere å øke sin eierandel til 1/3-del som en del av sin langsiktige eierstrategi i selskapet. i situasjoner hvor selskapets vekststrategi krever ny kapital ønsker kommunen minst mulig utvanning. Kommunen vil søke formell innflytelse i Selskapet gjennom aksjonæravtale og for øvrig innflytelse ved allianser med øvrige eiere fra sak til sak.

6.3. Tysvær kommune

Tysvær kommunens eierandel er i dag 9,8%, og kommunen ønsker minst mulig utvanning i situasjoner hvor selskapets vekststrategi krever ny kapital. Kommunen vil søke formell innflytelse i Selskapet gjennom aksjonæravtale og for øvrig innflytelse ved allianser med øvrige eiere fra sak til sak.

6.4. Vindafjord kommune

Vindafjord kommunens eierandel er i dag 6,85%, og kommunen ønsker minst mulig utvanning i situasjoner hvor selskapets vekststrategi krever ny kapital. Kommunen vil søke formell innflytelse i Selskapet gjennom aksjonæravtale og for øvrig innflytelse ved allianser med øvrige eiere fra sak til sak.

6.5. Sveio kommune

Sveio kommunens eierandel er i dag 5,05%, og kommunen ønsker minst mulig utvanning i situasjoner hvor selskapets vekststrategi krever ny kapital. Kommunen vil søke formell innflytelse i Selskapet gjennom aksjonæravtale og for øvrig innflytelse ved allianser med øvrige eiere fra sak til sak.

6.6. Bokn kommune

Bokn kommunens eierandel er i dag 1,08%, og kommunen ønsker minst mulig utvanning i situasjoner hvor selskapets vekststrategi krever ny kapital. Kommunen vil søke formell innflytelse i Selskapet gjennom aksjonæravtale og for øvrig innflytelse ved allianser med øvrige eiere fra sak til sak.

6.7. Utsira kommune

Utsira kommunens eierandel er i dag 0,41%, og kommunen ønsker minst mulig utvanning i situasjoner hvor selskapets vekststrategi krever ny kapital. Kommunen vil søke formell innflytelse i Selskapet gjennom aksjonæravtale og for øvrig innflytelse ved allianser med øvrige eiere fra sak til sak.

7. Selskapsstrategi, innovasjon og risikoeksponering

Selskapets strategi er styrets ansvar. Med økt endringstakt i markedet forventer eierne at Selskapet utvikler robuste strategier og langsiktige investeringsplaner, som gir god forutsigbar forretningsmessig utvikling og vekst. Planleggingshorisont forventes minimum å være 10 år.

Alle investeringer forutsettes å være basert på forretningsmessige prinsipper, og at kapitalen prioriteres til de antatt mest lønnsomme prosjektene. Dette innebærer at tilhørende krav til avkastning/lønnsomhet tilfredsstiller alternativ avkastning i investeringsobjekter med tilsvarende risiko. Eventuelle prosjekter som ikke tilfredsstiller selskapets avkastningskrav, men som Selskapet mener har positiv samfunnsøkonomisk verdi, skal legges fram for eierne for avklaring.

Eierne forventer at Selskapet effektivt organiserer og driver aktivt innovasjonsarbeid (intern vekst) innen kjernevirksomheten, slik den er definert i formålet. Det forventes at innovasjonsstrategien synliggjør mulige potensiale og synergier med eierkommunene, særlig innenfor bredbåndsvirksomheten. Naturlige områder å nevne er velferds-teknologi/smarthus, drift av fibernett, vannmåling, fjernarbeid, og framtidige utfordringer knyttet til infrastruktur og vekst i antall el-biler, m.m.

Eierne er positive til at Selskapet arbeider aktivt med forretningsutvikling (ekstern vekst) og vurderer restruktureringsmuligheter i regionen (oppkjøp og fusjoner). Det forutsettes at også denne type vurderinger baseres på forretningsmessige prinsipper og at alle vesentlige endringer skal avklares med eierne før styret fatter endelige vedtak.

Eksposering mot virksomhet utenfor kjernevirksomhet skal reduseres, men på en slik måte at det sikrer eierne best mulig avkastning (jmf. eiendomsutvikling). Eventuelt nye initiativer utenfor kjernevirksomhet skal avklares med eierne

Selskapet skal uansett ikke foreta disposisjoner eller investeringer som reduserer selskapets evne til å ivareta en tilfredsstillende forsyningssikkerhet av energi. Eierne forventer at Selskapet arbeider aktivt med risikoavgrensning gjennom ressursallokering og differensiering av porteføljen av prosjekter med investeringer, forretningsutvikling og innovasjon.

Det forventes også at Selskapet opptre etisk forsvarlig og har høy standard på helse, miljø og sikkerhet (HMS).

8. Styrevalg og kompetanse

Styret blir i økende grad ansett som en avgjørende faktor for at selskaper lykkes langsiktig. Med økt endringstakt i bransjen, stiller dette større krav til eierne om å forstå selskapets situasjon og viktige veivalg for å kunne realisere potensialer for verdiskaping. Økt endringstakt vil naturlig også føre til at det må tas avgjørende beslutninger for større endringer i Selskapet. I mangel på industriell kompetanse hos eierne, blir valg av et kompetent styre viktigere. I tillegg til å lede og kontrollere administrasjonen, er det en klar forventning om "verdiskapende styrearbeid" (jmf. avsnitt: "Selskapsstrategi, innovasjon og risikoavgrensning", og "Avkastningskrav").

Styrets sammensetning skal sees i en helhet og ha en balansert kjønnsrepresentasjon. Styret settes sammen som et tverrfaglig kollegium med egnede personlige egenskaper og som skal dekke følgende kompetansebredde:

- Bransjekunnskap, både fra energisektoren og IKT-sektoren (bredbånd).
- Kunnskap om selskapets virksomhet, drift, avtaler, lovgivning og forretningslogikk.
- Spesialkunnskap om økonomistyring, finans, relevant teknologi, juss, salg, markedsføring og media.
- Kompetanse innen styrearbeid, ledelse, strategiarbeid, og endringsledelse.
- Kunnskap og erfaring med politiske prosesser og offentlig forvaltning

Det skal velges en valgkomité og en tilhørende instruks for komitéens arbeid. Valgkomitéens oppgave er å avgi begrunnet innstilling til generalforsamlingen om valg av aksjonærvalgte styremedlemmer og varamedlemmer.

Styret skal ha minimum 5 og maksimum 9 medlemmer, etter valgkomitéens nærmere begrunnelse. Dette gir valgkomitéen trygghet for at et minimum antall aksjonærvalgte kandidater kan dekke behovet for kompetansebredde og gruppedynamikk. I tillegg kommer krav fra de ansatte om styrerepresentasjon i henhold til aksjeloven. For å redusere behovet for antall varamedlemmer, skal varamedlemmer foreslås i numerisk rekkefølge.

9. Avkastningskrav

Når motivasjonen for eierskapet primært er finansielt, må kommunen forvalte innbyggernes investeringer ved å stille samme krav til avkastning som private eiere ville ha gjort. Det vil si like god avkastning som alternativ investering med samme risiko. I praksis forventes det at Selskapet presterer resultater bedre enn bransjen framover, minst tilsvarende slik Selskapet historisk generelt har klart.

Overordnet styringsparameter er derfor verdiskaping sett fra aksjonærenes side, målt i verdiutvikling av selskapets aksjer og avkastning på egenkapital som til en hver tid er akkumulert i Selskapet. Dette styringsparameter blir spesielt viktig i den markedssituasjon Selskapet står overfor og med forventede restruktureringer. Dette forutsetter også at styret sikrer en forsvarlig langsiktig kapitalisering av Selskapet, og en optimalisering for å gi eierne en god egenkapitalavkastning (risikojustert).

9.1. Overordnet måleparameter

Verdiutvikling av selskapets aksjer forventes å ha en utvikling noe bedre enn bransjen, og skal dokumenteres minimum hvert fjerde år ved at det gjennomføres en verdivurdering av Selskapet (underliggende verdier), eller ved hver større restrukturering/transaksjon. Relativ verdiutvikling skal sammenlignes med bransjens utvikling eller et utvalg av sammenlignbare selskaper.

Verdivurdering av Selskapet skal første gang gjennomføres i 2015, og resultatet danner basispunkt for senere vurdering av verdiutvikling.

Egenkapitalrentabilitet (ROE) forventes å ligge i intervallet 9 – 12% og minimum 1-2 prosentpoeng over bransjens gjennomsnitt (eventuelt et utvalg sammenlignbare selskap). Skal rapporteres hvert år i forbindelse med framleggelse av årsregnskapet. Egenkapitalrentabilitet defineres som resultat etter skatt i prosent av akkumulert egenkapital i Selskapet. Dersom Selskapet går over til å føre regnskapet etter IFRS skal rentabilitet måles både på underliggende resultat og IFRS resultat.

9.2. Andre måleparameter

For å gi eierne en helhetlig innsikt i og mulighet for oppfølging av selskapets verdiskaping, vil følgende rapportering av måltall bli etterspurt. Rapporteringen skal vise utviklingen over tid (siste 5 år), skal sammenlignes med bransjen eller et utvalg av selskaper. Styret skal selv forslå absolutt nivå for disse måleparameterne overfor eierne.

Realisert avkastning (reell ROE) basert på verdijustert egenkapital (jmf. "verdiutvikling"). Måler selskapets evne til å skape verdier for eierne basert på reell verdi av egenkapitalen.

Totalrentabilitet (ROCE), forventes å ligge i intervallet 8 – 11 %. Målet er definert som ordinært resultat før skatt og finanskostnader i prosent av totalkapitalen. Måler selskapets evne til å skape verdier basert på de eiendelene Selskapet samlet forvalter.

Driftsinntekter (mill. kr.) Totalt og for hvert forretningsområde (vannkraft, nettdrift, strømsalg, og bredbånd). Relativ vekst sammenlignes med bransjens vekst eller et utvalg av sammenlignbare selskaper.

EBITDA (mill. kr.) Totalt og for hvert forretningsområde (vannkraft, nettdrift, strømsalg, og bredbånd). EBITDA-margin sammenlignes med bransjens vekst eller et utvalg av sammenlignbare selskaper.

Driftsresultat (EBIT) Driftsmargin sammenlignes med bransjens vekst eller et utvalg av sammenlignbare selskaper.

Årsresultat. Resultatmargin sammenlignes med bransjens vekst eller et utvalg av sammenlignbare selskaper.

Kraftproduksjon

- Faktisk produksjon (GWh)
- Normal årsproduksjon (GWh)
- Realisert kraftpris (øre/kWh). Eksklusiv konsesjonskraft. Sammenlignes med gjennomsnittlig spot i aktuelt prisområde og/eller systempris. Rapporteringen må relateres til selskapets sikringspolicy for energipriser.
- Driftskostnader (øre/kWh). Påvirkbare driftskostnader. Benchmark med bransjen basert på normal årsproduksjon

Nettdrift

- Antall nettkunder
- Levert energi (GWh)
- Nettkapital (NVE). Målt som utgående balanse gjeldene år.
- KILE-kostnad
- Avkastning på nettkapital. Benchmark med bransjen eller et utvalg av sammenlignbare selskap
- Nettleie. Benchmark med bransjen eller et utvalg av sammenlignbare selskap
- Kostnadseffektivitet (DEA målt av NVE). Benchmark med bransjen eller et utvalg av sammenlignbare selskap

Kraftsalg

- Antall kunder
- Strømsalg totalt (GWh)
- Strømsalg til forbrukerkunder (GWh)

Bredbånd

- Antall kunder
- Antall solgte kontrakter

10. Utbyttepolitikk og kapitalstruktur

Utbyttepolitikken er et verktøy for å styre kapitaliseringen av Selskapet. Dette påvirker vekten mellom egenkapital og gjeld, som er viktig for selskapets evne til å håndtere framtidige utfordringer. Eierne har hittil hatt en nøktern utbyttepolitikk, hvor utbyttet de siste 10 årene har vært ca. 63% av resultatet etter skatt. Dette har ført til at Selskapet har blant bransjens høyeste, men en EK-andel på 57% (egenkapitalandel). Selskapet er derfor godt rustet til å møte et marked med høy endringstakt.

Selskapet har betydelige investeringsplaner fram mot 2030, og vil søke gjeldsfinansiering hvor dagens EK-andel reduseres ned til 40%. Selskapet ønsker at EK-andel ikke skal under 40%, slik at Selskapet er rystet for ytterlige situasjoner og muligheter som kan oppstå i markedet også på lang sikt. Dette krever at dagens aksjonærlån konverteres til egenkapital. Aksjonærlånene utgjør totalt ca. 21% av balansen, med kr. 540,6 mill. Av dette er Karmøy kommune kreditor for kr. 245,3 mill.

Eierne vil bidra ved å videreføre en nøktern utbyttepolitikk og som dynamisk følger selskapets årlige verdiskaping hvor en andel av årets resultat holdes tilbake i Selskapet (konsernet). Likevel, har eierne behov for en viss forutsigbarhet i utbyttennivået.

Eierne forventer et utbyttennivå som minst er 60% av gjennomsnittlig resultat etter skatt siste 3 år. Eiernes utbytteforventning avklares årlig i eiermøtet, og kommuniseres til styret. Styret foreslår endelig utbytte til generalforsamlingen.

Det forutsettes at styret sikrer en forsvarlig langsiktig kapitalisering av Selskapet, og at dette utredes nærmere. Selskapet er i dag klassifisert til "investment grade" (høy kreditt sikkerhet), som gir Selskapet mulighet for markedets beste lånebetingelser. "Investment grade" påvirkes i hovedsak av Selskapet evne til å genere positiv kontantstrøm til betjening av renter og avdrag. Selskapets investeringsportefølje er derfor sentral for optimalisering av kapitalstrukturen. Eierne har ikke intensjon om å binde mer kapital i Selskapet enn nødvendig. Dette gjelder særlig aksjonærlånene.

Eierne forventer at utbyttepolitikken videreføres i heleide datterselskap i en framtidig konsernstruktur, å langt det er strategisk og forsvarlig riktig. Tilsvarende at det inngås aksjonæravtaler i deleide selskaper som harmonerer med utbyttepolitikken for Selskapet.

11. Bruk av eierorganer

11.1. Generalforsamling

Generalforsamlingen er det formelle eierorganet hvor eierbeslutninger tas. Eierne har revidert vedtekter og inngått aksjonæravtale som regulerer Selskapets generalforsamling.

11.2. Eiermøter

Eierne ønsker å avholde to årlige eiermøter utover de formelle eiermøtene. Disse eiermøtene skal ikke ha formell beslutningsmyndighet for Selskapet, og ikke forplikte styret. Formålet med møtene er en arena for Selskapet (representert ved styret) for å informere eierne om løpende utvikling knyttet til strategi, økonomi, investerings-/finansierungsplaner og generelle utviklingstrekk i bransjen, drøfte strategiske tema innhente styringssignaler fra eierne i saker av stor betydning før sakene skal behandles og føres frem til beslutning. Eiermøter skal også være en arena for å koordinere og avklare eiermessige problemstillinger. Aktuelle tema for de faste årlige eiermøtene er:

Vårmøtet (mars/april):

- Gjennomgang av fjorårets resultat og realisert avkastning
 - Nøkkeltall for Selskapet/konsernet og per virksomhetsområde relativt til bransjen
- Prognose inneværende år og kommende 4 år, herunder utbyttennivå gitt gjeldende utbyttepolicy

Høstmøtet:

- Gjennomgang av strategiplan, evt. med dypdykk i utvalgte tema knyttet til selskapets eksterne rammebetingelser
- Gjennomgang av langtidsprognoser (min. 10 år) inkludert investeringsplaner og vurdering av selskapets kapitalisering
- Oppdatert prognose for inneværende år

Utover disse eiermøtene vil det være behov for uformelle møter mellom kommunens administrasjon og selskapets styreleder, ledelse og valgkomité, for å forberede ulike saker som skal tas opp i eiermøtene eller i eierkommunenes folkevalgte organer.

--- 000 ---

NOTAT:

UTVIKLINGSTREKK I KRAFTBRANSJEN

Notat utarbeidet ifm. eierstrategi for Haugaland Kraft AS, datert 01.05.2015

1. Sentrale utviklingstrekk i kraftbransjen¹

Fallende kraftpriser, økte nettinvesteringer, endringer i nettregulering, nye EU-direktiv og økt konkurranse innenfor sluttbrukermarkedet utgjør sentrale utfordringer for kraftbransjen fremover. Et marked i endring gir også nye muligheter for både organisk og ekstern vekst. Innføring av AMS (Avanserte Måle- og Styringssystemer) gir nye muligheter for selskapene i å tilby nye løsninger til forbrukerne. AMS er tett knyttet til integrasjon i bredbåndsvirksomhet og gir kraftselskapene helt nye kompetansebehov avhengig av hvor høyt i "tjenestelagene" vekstambisjonen strekker seg. Sammen med økende endringstakt innenfor kjernevirksomheten framstår selskapenes kompetansebehov gjennom styreutvelgelse og kapitaltilgang som de viktigste parameterne i eierstrategien. Nedenfor er det pekt på sentrale utviklingstrekk innenfor virksomhetsområdene produksjon, nett, kraftsalg og bredbånd.

2. Kraftproduksjon¹

Kraftprisen har vært under press de siste årene og forventningene til kraftprisutviklingen fram mot 2020 ligger rundt dagens nivå (rundt 25 øre/kWh). Dette påvirker at mange nyinvesteringer må settes på "vent". Den relativt lave kraftprisen forklares i stor grad av lave CO₂- og kullpriser, og en styrking av kraftbalansen som følge av at mye ny fornybar kraft subsidieres inn i markedet. Kraftprisen bestemmes til enhver tid av tilbud og etterspørsel. På tilbudssiden er det nordiske markedet preget av mye vannkraft, mens etterspørselssiden på kort sikt er svært temperaturavhengig. I Norden er det derfor naturlige variasjoner i kraftprisen mellom år som følge av endringer i nedbørsmengde og temperatur. Over tid har kraftmarkedene i Norden og resten av Europa blitt koblet sterkere sammen. Det har ført til at forhold utenfor Norden i større grad påvirker kraftprisen i Norge. Historisk har Tyskland og resten av kontinentet produsert en stor andel kraft fra fossile energikilder som kull og gass. Prisen på kull og gass har derfor vært drivende for kraftprisen. Slik er det fortsatt, men endringer i energipolitikken i Tyskland og EU har ført til et stort innslag av sol- og vindkraft som presser kraftprisen kraftig ned i perioder med mye vind og/eller sol. I tillegg påvirkes kraftprisen av prisen på CO₂-kvoter. CO₂-kvoter er et virkemiddel EU bruker for å redusere CO₂-utslippene. CO₂-prisene slår direkte inn på kraftprisen fordi produsenter av kraft basert på fossile kilder må kjøpe kvoter for å dekke sine utslipp. CO₂-prisen har de siste årene falt betraktelig. I Norden har og vil innfasing av subsidiert fornybar kraft gjennom el-sertifikatordningen i Norge og Sverige føre til at kraftoverskuddet øker med lavere kraftpriser som resultat. El-sertifikatordningen er, slik som CO₂-markedet, et politisk styrt marked med betydelig usikkerhet. Økt utveksling med kontinentet og økt innslag av uregulert fornybar kraft stiller krav til at kraftsystemet har mekanismer som løser momentane driftsutfordringer. For å løse driftsutfordringer kreves at den riktige teknologien tas i bruk i tillegg til at markedet gir de nødvendige insentivene. Norge er her i en særstilling med sin store andel fleksibel

¹ Kilder: Thema Consulting AS, og "Et bedre organisert strømnnett", 2014 Reiten, m.fl.

(regulerbar) og fornybar vannkraft. Det finnes derfor et uutnyttet potensiale i det å utnytte verdien av fleksibiliteten i vannkraftproduksjonen.

Den langsiktige kraftprisen er i stor grad påvirket av forhold utenfor det enkelte kraftselskaps kontroll. Mulighetsrommet til de norske kraftselskapene ligger i å utnytte eksisterende kraftproduksjon mest mulig effektivt og se nye forretningsmuligheter blant annet basert på de støtteordninger myndighetene har iverksatt (f.eks. el-sertifikater).

3. Nettdrift¹

Virksomhetsområdet nettdrift står ovenfor store endringer i årene som kommer. Endringene følger i all hovedsak av tiltakene foreslått i Reiten-rapporten, utrulling av avanserte måle- og styringssystemer (AMS) og et høyere investeringsbehov som følge av et aldrende nett og nye typer forbruk.

Våren 2013 oppnevnte regjeringen en ekspertgruppe ledet av Eivind Reiten ("Reiten-Utvalget") som skulle se på om det var behov for å rydde opp i nettstrukturen i regional- og distribusjonsnettet. Viktige elementer i forslagene fra ekspertutvalget er:

- Strammere regulering av inntektsrammen. Andel kostnadsbenchmarking øker fra 60% til 70% – setter større krav til effektiv nettdrift!
- Økt krav til konkurranseutsetting av tjenestekjøp i nettselskapet (også i intern konsern-struktur)
- Krav om selskapsmessig og funksjonelt skille for nettselskaper
- Større samordning av nettinvesteringer på tvers av områdekonsesjoner (DSO)
- Endre fra tre til to nettnivåer (reklassifisere regionalnett) og utvidet tilknytningsplikt.

Forslagene er til behandling hos Olje- og energidepartementet. Investeringsutfordringer og kompetansebehov, sammen med signaler fra myndighetene (OED og NVE), tyder på at vi fremover vil se en større konsolidering av nettselskaper. De siste års nettfusjoner- og oppkjøp bekrefter denne trenden. I tillegg vil regjeringen sitt uttalte mål om en slankere kommunestruktur i Norge føre til kommunesammenslåinger som igjen kan påvirke eierstrukturen i kraftselskapene. Kommunesammenslåing kan i seg selv derfor bli en driver for strukturutvikling.

Tilnærmet alle husstander skal få installert AMS-målere innen 2019. Utrulling innebærer en stor investeringskostnad, men kan samtidig gi betydelige nyttegevinster i form av reduserte KILE –kostnader (kostnader for ikke-levert energi), redusert nett-tap og lavere drifts- og vedlikeholdskostnader. AMS-utrulling åpner samtidig opp for nye forretningsmuligheter for kraftselskapet. Energistyring, varslingsystemer og energinformasjon er eksempler på nye produkter og tjenester som kan selges via AMS-kanalen. Se også avsnitt om "bredbånd".

Nettinvesteringene har økt de seneste årene og ventes å ligge vedvarende høyt framover, rundt 12 milliarder kroner i gjennomsnitt pr år de neste 10 årene (jmf. Reiten-utvalget), som følge av et eldre nett, befolkningsvekst og urbanisering, klima- og fornybarmål og økende effektuttak (dvs. behov for en stor mengde kraft i korte tidsrom). Høyere effektuttak følger av at vi får stadig flere energieffektive, men effektintensive apparater i hjemmet, herunder induksjonsovn og høytrykksspylere. Sammen med en økende andel elbiler bidrar disse produktene til å øke effektuttaket i nettet, samtidig som energiforbruket mange steder går ned. Utviklingen øker behovet for å forsterke kraftnettet enten ved å bygge flere kraftlinjer eller gjennom å investere i

mer avanserte styringssystemer. Utfordringen som oppstår basert på økt effektbehov men redusert brukstid, medfører at nettselskapene må vurdere sine investeringsplaner, samt vurdere endringer i driftsmodeller og tarifferingsstruktur.

4. Kraftsalg¹

Dagens bransjestruktur er i stor grad todelt, der markedet domineres av større nasjonale aktører som f.eks. Fjordkraft og Norges Energi og regionale aktører. Det er en tett sammenheng mellom nettselskapet i regionen og sluttbrukermarkedet, der det dominerende integrerte kraftselskapet i regionen i gjennomsnitt har ca. 70 prosent markedsandel. (Haugaland Kraft over 90% markedsandel). De siste tiårene har det norske sluttbrukermarkedet opplevd økt markedskonsentrasjon og økt byttetakt. Sentrale utviklingstrekk og regulatoriske endringer for sluttbrukerselskaper i tiden fremover er:

- Ny prisportal
- Krav om at alle sluttbrukerselskaper skal kunne levere felles faktura
- Økt kundeansvar for sluttbrukerselskapene
- Krav til implementering av en felles norsk datahub for alle målerverdier.

En ny prisportal vil bli lansert av løpet av sommeren 2015 og inkluderer alle kraftavtaler i markedet. Prisportalen har ambisjon om å bidra til økt transparens i sluttbrukermarkedet.

I løpet av 2016 vil lokale integrerte kraftselskaper miste dagens konkurransefortrinn med samfakturering, som fører til sterkere konkurranse fra nasjonale kraftleverandører. I tillegg vil det komme krav om at sluttbrukerselskapet skal i stor grad håndtere all kundeforhold gjennom en «Leverandørsentrisk modell». Økt kundeforhold som kan gi økte kostnader ved avregning, fakturering og innfordring for sluttbrukerselskapene. Økte kostnader må dekkes gjennom kraftpris påslag i et marked utsatt for stadig sterkere konkurranse.

”Elhub” er navnet for den norske datahuben for målerverdier i kraftmarkedet. Elhub’n får målerdata fra AMS, og kan innebære reduserte kostnader for sluttbrukerselskapene knyttet til automatisering av datahåndtering og kundeprosesser.

Generelt ser vi økt grad av digitalisering som teknologiutvikling og implementering av AMS. For sluttbrukerselskapene øker det attraktiviteten av og sammenblandingen mellom smarte løsninger i hjemmet og strømsalg. Smarte løsninger innebærer blant annet automatisk styring av produkter som baseres på strøm (lys, varme etc.). Det er usikkert hvordan strømselskapene vil posisjonere seg i markedet for smarte løsninger.

5. Bredbånd²

Norge er på 5. plass i verden når de nasjonale forutsetningene måles for utvikling og spredning av informasjonsteknologi og elektroniske kommunikasjonstjenester, (ref. ”The Networked Readiness Index, 2014”).

Nasjonalt leveres bredbånd over kabel-TV-nett, fiber, DSL (kobber), og mobilnett. Kraftbransjen har beveget seg inn i bredbåndsbransjen, i all hovedsak via fiber. Integrasjonen er en naturlig utvikling av en teknologidrevet internasjonal

² Kilder: ”Tertialrapport 2/2014”, Post- og teletilsynet

bransjeglidning og av regulatoriske krav om styringssystem (Smart-Grid og AMS) for bl.a. å redusere effekttapet i strømmettet gjennom laststyring. Internett-, TV- og alarmtjenester er også blitt vanlig å "bundle" sammen som en del av tjenestetilbudet. Med mer avanserte tjenester og innholdstjenester beveger kraftbransjen seg høyere opp i tjeneste-lagene (forretningsmodellen/verdinettverket) og lenger bort fra sin kjernekompetanse. Lyse konsernet har ledet denne utviklingen i den norske kraftbransjen, og gjennom konseptet "Alt-i-box", fremstår konsernet som en fullservice nett- og tjenestetilbyder av bredbåndslinjer, datanettverkstjenester, telefonitjenester, alarmtjenester, og ulike innholdstjenester som internett, TV, spill, video-on-demand, m.m. Tjenestepakking (bundling) er en klar økende trend i markedet. Ved utgangen av første halvår 2014 hadde 53 % av fiberaksessene to tjenester fra samme tilbyder (double-play), og 24 % hadde tre tjenester (triple-play). For kabel-TV nett er tilsvarende andeler på henholdsvis 56 % og 8 %. Dette gir en høyere gjennomsnittlig omsetning pr aksess på fiber- enn for kabel-TV, henholdsvis 594 kroner og 396 kroner per måned (2013), (kilde: Post og Teletilsynet, "Bredbånd i Norge 2014").

Ved utgangen av første halvår 2014 var det i Norge totalt 1,188 millioner husstander med abonnement på høyhastighets bredbånd, en økning på 9,8% siste år. 50% av disse abonnementene (596 000) har høyhastighets bredbånd basert på kabel-TV-nett, 42% basert på fiber (503 000 abo.), og 8% VDSL. Fiber-abonnenter øker klart mest med 23% mot 1% for kabel-TV.

Tilbydere av bredbånd bygger ut sitt tilbud på forretningsmessig grunnlag, og det ble investert samlet i bransjen (eksklusiv mobil) ca. 4,8 milliarder kroner i 2013, (jmf. Ekomrapporten, 2013). Informasjons- og kommunikasjonsteknologi gir utviklingen av alle deler av samfunnet, og regjeringen har definert mål om å sikre tilgang til høyhastighets bredbånd i hele landet, med hastighet på 100 Mbit/s. Post og Teletilsynet forvalter en tilskuddsordning for bredbåndsutbygging og tildelte 160 millioner kroner i 2014.

Kraftnettoperatorens utbygging av fibernett oppfattes som en suksess, samtidig som utbyggingen møter kritikk om konkurransevridning. Synergier med den monopolregulerte kraftnettutbyggingen hevdes å gi kryssubsidiering, og at det bygges ut fibernett med betydelig lavere avkastningskrav enn f.eks. Telenor, (jmf. Reiten-Utvalget, 2014). Det forventes at Stortinget vedtar ny regulering hvor el-nettdriften (monopolvirksomhet) skilles fra kommersiell virksomhet. Dette vil også gjelde bredbånd, og utbyggingssynergier vil begrenses. Man vil fortsatt kunne oppnå konsern-synergier, også innen utbygging, men entreprenørvirksomheten må da ligge utenfor el-nettvirksomheten. All utbygging blir da konkurranseutsatt gjennom offentlige anbud.

01.05.2015, Karmøy kommune, Næringssjef Per Velde

Vedtekter for Haugaland Kraft AS

Vedtatt 10.08.1998
§ 4 gjeldene fra 01.12.1998
§ 4 revidert 21.06.2001
§ 3 revidert 23.06.2003

Følgende er foreslått endret i ordinær generalforsamling 01.06.2015:

§ 3 revidert
§ 8-2, om frist for innkalling til GF, revidert
§ 8-3, pkt. 3, om valg av styrets leder og nestleder, revidert
§ 9-2, om valg av styrets leder og nestleder, revidert
§ 10 og § 11, om aksjens omsettelighet, slettes - dekkes av ny aksjonæravtale.
§ 12 om voldgift slettes – dekkes av ny aksjonæravtale.
§ 13 er fått nytt nummer (§ 10)

§ 7 revidert (med virkning fra ordinær generalforsamling 2016)

Vedtekter for Haugaland Kraft AS

- § 1 Selskapets navn
Selskapets navn er Haugaland Kraft AS
- § 2 Selskapets forretningskontor
Selskapets forretningskontor er i Haugesund kommune
- § 3 Selskapets formål
Selskapets formål skal være produksjon av fornybar energi, sikker og kostnadseffektiv overføring og omsetning av energi, tilby sikker og kostnadseffektive bredbåndstjenester hvor det naturlig styrker kjernevirksomheten, samt hva hermed står i forbindelse, herunder å delta i andre foretak som driver tilsvarende virksomhet.
- § 4 Aksjekapital
Selskapets aksjekapital er på kr. 200.000.000,-, fordelt på 40.000 aksjer á 5.000,-, alle fullt innbetalt og lydende på navn.
- § 5 Administrerende direktør
Selskapet skal ha en administrerende direktør som skal forestå den daglige ledelse. Styret skal fastsette instruks for administrerende direktør.
- § 6 Signatur
Selskapets firma tegnes av styrets leder i fellesskap med enten ett styremedlem eller administrerende direktør. Styret kan meddele prokura.
- § 7 Selskapets styre
Selskapets styre skal bestå av 5-9 medlemmer, med 3 numeriske varamedlemmer, herunder de ansattes representanter og varamedlemmer som velges i samsvar med regler gitt i eller i medhold av enhver tid gjeldende lovgivning. Styremedlemmer velges for inntil to år.
- § 8 Generalforsamling
Ordinær generalforsamling holdes hvert år innen lovens frist, i Haugesund eller i en av eierkommunene.

Generalforsamlingen innkalles av styret med minst 4 ukers skriftlig varsel.

Den ordinære generalforsamlingen skal behandle:

1. Fastsettelse av resultatregnskap og balanse, og herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd
2. Fastsettelse av eventuelt konsernresultatregnskap og konsernbalanse
3. Valg av medlemmer til styret
4. Valg av medlemmer til valgkomitéen
5. Fastsettelse av godtgjørelse til styrets og valgkomitéens medlemmer, og godkjennelse av revisors godtgjørelse
6. Andre saker som i h.h.t. lov eller vedtekter hører inn under generalforsamlingen

Ekstraordinær generalforsamling holdes når styret finner det nødvendig.

Vedtekter for Haugaland Kraft AS

Ekstraordinær generalforsamling skal også innkalles når det er til behandling av bestemt angitt emne kreves av revisor eller av aksjeeiere som representerer minst 1/10-del av aksjekapitalen.

§ 9 Valgkomité

Generalforsamlingen velger en valgkomité og dennes leder.

Ved valg av styremedlemmer, herunder styrets leder og nestleder, skal valgkomitéen forut for møtet i generalforsamlingen, avgi forslag til kandidater overfor generalforsamlingen.

§ 10 Annet

For øvrig henvises til den til enhver tid gjeldene aksjelovgivning.

AKSJONÆRAVTALE

mellom eierne av

HAUGALAND KRAFT AS

1. Partene

Denne aksjonæravtale, heretter kalt "Avtalen", regulerer forholdet mellom aksjonærene, heretter kalt "Eierne" eller "Partene", i Haugaland Kraft AS, org. nr. 970 983 074, heretter er kalt "Selskapet". Selskapet har 40 000 aksjer som har følgende eierskap pr. dato:

Karmøy kommune	17.936 aksjer (44,84 %)
Haugesund kommune	12.788 aksjer (31,97 %)
Tysvær kommune	3.920 aksjer (9,80 %)
Vindafjord kommune	2.740 aksjer (6,85 %)
Sveio kommune	2.020 aksjer (5,05 %)
Bokn kommune	432 aksjer (1,08 %)
<u>Utsira kommune</u>	<u>164 aksjer (0,41 %)</u>
<u>SUM</u>	<u>40.000 aksjer (100,00 %)</u>

2. Formålet med avtalen

Ved inngåelse av denne Avtale, erstattes alle tidligere avtaler mellom Eierne. Følgende avtaler utgår/blir ugyldige:

- Aksjonæravtale, datert 10.08.1998
- Tillegg til aksjonæravtale, datert 21.06.2001
- Tilleggsavtale 2 til aksjonæravtale, datert 23.06.2003
- Tilleggsavtale 3 til aksjonæravtale, datert 15.06.2004

Formålet med Avtalen er å samordne Eierne om en forsvarlig og langsiktig utvikling av felleskapets verdier som er investert i Selskapet. Partene har i felleskap utarbeidet en eierstrategi (datert 04.05.2015) Eierstrategien legger til grunn et langsiktig eierskap med et finansielt formål. Eierne forutsetter en forretningsmessig styring av virksomheten med tilhørende avkastningskrav, og vil tilrettelegge for vekst og utvikling gjennom forsvarlig kapitalisering av selskapet. Eierstrategien peker også på noen industrielle og samfunnsmessige synergier med eierkommunenenes virksomhet som er viktig å ta hensyn til.

Avtalen har forrang fremfor Selskapets vedtekter, eventuelle avtaler mellom Partene og Selskapet, og fravikelige bestemmelser i aksjeloven. Den enkelte Part forplikter seg i alle sammenhenger, herunder under stemmegivning og på generalforsamlinger, til å forholde seg til bestemmelsene i Avtalen og gjennomføring av Avtalens intensjoner.

3. Selskapets formål

Selskapets formål skal være produksjon av fornybar energi, sikker og kostnadseffektiv overføring og omsetning av energi, tilby sikker og kostnadseffektive bredbåndstjenester hvor det naturlig styrker kjernevirksomheten, samt hva hermed står i forbindelse, herunder å delta i andre foretak som driver tilsvarende virksomhet.

All virksomhet utenfor Selskapets formål, herunder hvor fellesskapets kapital i Selskapet ønskes investert i regional utvikling eller i prosjekter av samfunnsmessig karakter, skal behandles i Selskapets generalforsamling og følges opp med en tilhørende endring av vedtektenes formålsbestemmelse.

4. Selskapets vedtekter

Etter undertegnelse av denne Avtalen plikter Partene i generalforsamlingen 2015 å stemme for endring av Selskapets vedtekter beskrevet i vedlegg 1.

Framtidige vedtektsendringer skal vedtas i henhold til aksjelovens bestemmelser med unntak for slike vedtektsendringer som i henhold til Avtalen vil kreve 4/5 flertall.

5. Bestemmelser vedrørende selskapets ledelse

5.1. Selskapets generalforsamling

Eierkommunene skal styre Selskapet gjennom Selskapets generalforsamling, som er det formelle eierorganet hvor eierbeslutninger tas. Eierne har revidert vedtekter og inngått aksjonæravtale som regulerer Selskapets generalforsamling, jmf. vedlegg 1 "Vedtekter".

5.2. Selskapets styre

Forvaltningen av Selskapet hører inn under styret. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, herunder fastsette planer og budsjetter for Selskapets virksomhet. Eierne forventer at Selskapet avklarer investeringspotensialet innen satsningsområder angitt i bestemmelse 3, og at styret løpende vurderer hvordan potentialet endres som følge av markedsutviklingen og endrede rammebetingelser. Det forventes at styret synliggjør et eventuelt kapitalbehov for Eierne på de årlige eiermøtene, jmf. avsnitt 5.3.

Styret kan også fastsette retningslinjer for Selskapet, og skal videre forestå utøvelsen av de eiermessige funksjoner i Selskapets datterselskaper og tilknyttede selskaper.

5.3. Eiermøter

Partene skal avholde minimum to årlige eiermøter utover de formelle eiermøtene (generalforsamling). Formålet med møtene er å være en arena for Selskapet (representert ved styret) til å informere Eierne om løpende utvikling knyttet til strategi, økonomi, investerings-/finansieringsplaner og generelle utviklingstrekk i bransjen, drøfte strategiske tema samt innhente styringssignaler fra Eierne i saker av stor betydning før sakene skal behandles. Eiermøtene skal også være en arena for å koordinere og avklare eiermessige problemstillinger. Aktuelle tema for de faste årlige eiermøtene er:

Vårmøtet (mars/april):

- Gjennomgang av fjorårets resultat og realisert avkastning

- Nøkkeltall for Selskapet/konsernet og per virksomhetsområde relativt til bransjen
- Prognose inneværende år og kommende 4 år, herunder utbyttennivå gitt gjeldende utbyttepolicy

Høstmøtet:

- Gjennomgang av strategiplan, evt. med dypdykk i utvalgte tema knyttet til Selskapets eksterne rammebetingelser
- Gjennomgang av langtidsprognoser (min. 10 år) inkludert investeringsplaner og vurdering av Selskapets kapitalisering
- Oppdatert prognose for inneværende år

Utover disse eiermøtene kan Eierne etter behov gjennomføre uformelle møter mellom eierkommunens administrasjon og Selskapets styreleder, ledelse og valgkomité, for å forberede ulike saker som skal tas opp i Eiermøtene eller i eierkommunenenes folkevalgte organer.

Eiermøtene har ikke formell beslutningsmyndighet overfor Selskapet, og forplikter ikke styret.

6. Styrerepresentasjon og valgkomité

Ved stemmegivning i Selskapets generalforsamlinger, forplikter Partene å medvirke til at styret og valgkomité velges etter følgende regler:

6.1. Valgkomité

Det skal velges en valgkomité. Valgkomitéens oppgave er å avgi begrunnet innstilling til generalforsamlingen om valg av aksjonærvalgte styremedlemmer og varamedlemmer. Valgkomitéen skal ha 3 medlemmer og pekes ut etter følgende fordeling:

- 1 medlem, lederen utpekes av Karmøy kommune
- 1 medlem utpekes av Haugesund kommune, og
- 1 medlem utpekes av de øvrige aksjeeierne i felleskap. Hvis det ikke oppnås enighet om utpeking av sistnevnte medlem, skal det medlem utpekes som får flest stemmer – basert på aksjeeiernes aksjeinnehav – blant disse aksjeeierne.

Det er utarbeidet en instruks for komiteens arbeid.

6.2. Styret

Styret skal ha minimum 5 og maksimum 9 medlemmer, etter valgkomitéens nærmere begrunnelse. Dette gir valgkomitéen trygghet for at et minimum antall aksjonærvalgte kandidater kan dekke behovet for kompetansebredde og gruppedynamikk. De ansattes valg av styremedlemmer må ligge innenfor maksimum antall styremedlemmer og være i henhold til aksjeloven. For å redusere behovet for antall varamedlemmer, skal varamedlemmer foreslås i numerisk rekkefølge.

Styrets sammensetning skal sees i en helhet og ha en balansert kjønnsrepresentasjon. Styret settes sammen som et tverrfaglig kollegium med egnede personlige egenskaper og som skal dekke følgende kompetansebredde:

- Bransjekunnskap, både fra energisektoren og IKT-sektoren (bredbånd).

- Kunnskap om Selskapets virksomhet, drift, avtaler, lovgivning og forretningslogikk.
- Spesialkunnskap om økonomistyring, finans, relevant teknologi, juss, salg, markedsføring og media.
- Kompetanse innen styrearbeid, ledelse, strategiarbeid, og endringsledelse.
- Kunnskap og erfaring med politiske prosesser og offentlig forvaltning

7. Avkastningskrav

Partene er enige om at motivasjonen for eierskapet primært er finansielt, og at Eierne må forvalte innbyggernes investeringer ved å stille samme krav til avkastning som private eiere ville ha gjort. Det vil si like god avkastning som alternativ investering med samme risiko. I praksis forventes det at Selskapet presterer resultater bedre enn bransjen framover, minst tilsvarende slik Selskapet historisk generelt har klart.

Overordnet styringsparameter er derfor verdiskaping sett fra Eiernes side, målt i verdiutvikling av Selskapets aksjer og avkastning på egenkapital som til enhver tid er akkumulert i Selskapet. Disse styringsparameter blir spesielt viktig i den markedssituasjon Selskapet står overfor og med forventede restruktureringer. Dette forutsetter også at styret sikrer en forsvarlig langsiktig kapitalisering av Selskapet, og en optimalisering for å gi Eierne en god egenkapitalavkastning (risikojustert).

7.1. Verdiutvikling

Verdiutvikling av Selskapets aksjer forventes å ha en utvikling noe bedre enn bransjen, og skal dokumenteres minimum hvert fjerde år ved at det gjennomføres en verdivurdering av Selskapet (underliggende verdier), eller ved hver større restrukturering/transaksjon. Relativ verdiutvikling skal sammenlignes med bransjens utvikling eller et utvalg av sammenlignbare selskaper.

Verdivurdering av Selskapet skal første gang gjennomføres i 2015, og resultatet danner basispunkt for senere vurdering av verdiutvikling.

7.2. Egenkapitalrentabilitet

Egenkapitalrentabilitet (ROE) forventes å ligge i intervallet 9 – 12% og minimum 1-2 prosentpoeng over bransjens gjennomsnitt (eventuelt et utvalg sammenlignbare selskap), og skal rapporteres hvert år i forbindelse med framleggelse av årsregnskapet. Egenkapitalrentabilitet defineres som resultat etter skatt i prosent av akkumulert egenkapital i Selskapet. Dersom Selskapet går over til å føre regnskapet etter IFRS skal rentabilitet måles både på underliggende resultat og IFRS resultat.

For å gi Eierne en helhetlig innsikt i og mulighet for oppfølging av Selskapets verdiskaping, vil det utarbeides krav til måltall. Rapportering av måltall skal vise utviklingen over tid (siste 5 år), og skal sammenlignes med bransjen eller et utvalg av selskaper.

8. Finansiering og utbyttepolitikk

Selskapet har betydelige investeringsplaner fram mot 2030. Det forutsettes at styret sikrer en forsvarlig langsiktig kapitalisering av Selskapet, og en optimalisering for å gi Eierne en god egenkapitalavkastning.

Eierne er enige om å bidra til at Selskapet får rammebetingelser hvor det tilrettelegges for å gi Selskapet tilgang til nødvendig kapital for å skape god vekst. Eierne er også enige om ikke å binde mer kapital i Selskapet enn nødvendig, og vil i det videre arbeid med Selskapets kapitalstruktur søke løsninger innen følgende intensjoner:

8.1. Ansvarlige lån

Dagens ansvarlige lån (også kalt "Aksjonærlån") utgjør i dag samlet kr. 540,6 millioner ca. 21% av Selskapets balanse. Det er inngått bilaterale og likelydende låneavtaler mellom Selskapet og Eierne. Om Selskapet vil søke konvertering av ansvarlige lån delvis og proratarisk, eller i sin helhet til egenkapital, vil eierne være åpne for å vurdere dette nærmere.

8.2. Gjeldsfinansiering

Eierne er positive til at Selskapet planlegger å søke gjeldsfinansiering for sine investeringsplaner hvor dagens egenkapitalandel på 57 prosent reduseres, men likevel ikke lavere enn at Selskapet er rustet for ytterlige situasjoner og muligheter som kan oppstå i markedet på lengre sikt, herunder oppkjøp og fusjoner.

8.3. Investment Grade

Eierne vil bidra til at Selskapet opprettholder dagens klassifisering om "Investment Grade" (høy kreditt sikkerhet), som gir Selskapet mulighet for markedets beste lånebetingelser. "Investment grade" påvirkes i hovedsak av Selskapets evne til å generere positiv kontantstrøm til betjening av renter og avdrag. Selskapets investeringsportefølje er derfor sentral for optimalisering av kapitalstrukturen.

8.4. Utbyttepolitikk

Eierne vil bidra til finansiering av Selskapets vekst ved å videreføre en nøktern utbyttepolitikk og som dynamisk følger selskapets årlige verdiskaping hvor en andel av årets resultat holdes tilbake i Selskapet (konsernet).

Eierne har behov for en viss forutsigbarhet i utbyttetivået og har en felles forventning om et utbyttetivå som minimum er 60% av gjennomsnittlig resultat etter skatt siste 3 år. Eiernes utbytteforventning avklares årlige i eiermøter, og kommuniseres til styret. Styret foreslår endelig utbytte til generalforsamlingen.

Eierne er videre enige om at det skal gis forventninger til Selskapets ledelse at utbyttepolitikken videreføres i heleide datterselskap i en framtidig konsernstruktur, så langt det er strategisk og forsvarlig riktig. Tilsvarende at det inngås aksjonæravtaler i deleide selskaper som harmonerer med utbyttepolitikken for Selskapet.

8.5. Styrking av egenkapitalen gjennom emisjon

Ved større kapitalbehov er Eierne positive til å vurdere styrking av egenkapitalen gjennom emisjon rettet mot nye eiere, innenfor de konsesjonsbestemmelser som påligger Selskapet. Eierne har imidlertid fortrinnsrett til de nye aksjene i samme forhold som de fra før eier aksjer i.

9. Aksjeovergang

Alle aksjeoverganger skal uten opphold meldes styret og skal videre håndteres av styret under de lovhjemler som gjelder om offentlig eierskap i Selskapet (jmf. Industrikonsesjonsloven om minimum 2/3 offentlig eierskap i kraftproduksjon).

Eventuell ekstern kjøper av aksjene skal være godkjent av Eierne med mer enn 50% av gjenværende aksjer, før aksjene kan overdras.

Partene har proratarisk forkjøpsrett ved overdragelse av aksjer i Selskapet. Ved slike forhold vil aksjelovens bestemmelser følges, herunder prosedyrer om meldinger m.m.

Partene har proratarisk medsalgsrett dersom mer enn 1/3-del av de samlede aksjer i Selskapet vil selges. Prosedyrer for meldinger m.m. vil være som ved forkjøpsrett så langt de passer.

Utover bestemmelsene i Avtalen er Partene enige om at reglene i Aksjeloven skal legges til grunn ved aksjeovergang (jmf. Al. §4-16 og §4-17). Ved endring i konsesjonslovene plikter Partene å medvirke til å vurdere hvordan Selskapets interesser best kan i varetas.

10. Oppløsning av selskapet

Ved beslutning om oppløsning og avvikling av selskapet tilfaller Selskapets eiendeler Eierne i henhold til eierandel, etter at alle Selskapets forpliktelser er fullt ut er dekket. Sammenslutning med andre selskaper ansees ikke som oppløsning eller avvikling av Selskapet.

11. Varighet, opphør og endring

Avtalen har en varighet så lenge Partene har eierskap i Selskapet. Opphør eller endringer i Avtalen krever minimum 4/5-dels tilslutning fra stemmeberetigde aksjer som omfattes av Avtalen. Ønske om endring må sendes Partene med 6 måneders varsel.

Etter at aksjene med endelig virkning er gått over til ny eier, ansees samtidig Avtalen som bortfalt for vedkommende eier som avhender aksjene.

Partene er enige om at ny eier må forplikte seg til Avtalen slik den foreligger. Selgende Part skal sørge for at ny eier blir gjort kjent med og forplikter seg til å tiltre Avtalen.

Partene kan kreve opphør av Avtalen ved vesentlig mislighold. Utover dette kan Avtalen ikke sies opp.

12. Avtalebrudd og mislighold

Avtalen forplikter partene til å utøve sine aksjonærrettigheter i samsvar med denne Avtalen.

Er ansvarlig Part for avtalebrudd eller mislighold også eier i Selskapet, plikter Parten umiddelbart å gjøre tiltak som retter forholdet. Har avtalebrudd og mislighold ført til selskapsbeslutninger i strid med Avtalen, plikter ansvarlig Part umiddelbart å gjøre tiltak for få omgjort selskapsbeslutninger som retter forholdet helt eller delvis.

Avtalebrudd og mislighold som ikke rettes helt, gir rammet Part rett å kreve erstatning for direkte økonomiske tap, verdiforringelse og eller ulempe. Alternativ har rammet Part rett til umiddelbart å bli løst fra Avtalen, eller kreve overdragelse av aksjene eiet av ansvarlig Part. Ved krav fra rammet Part om overdragelse av aksjer fra ansvarlig Part,

kan øvrige Parter kreve at aksjene fordeles proratarisk mellom de øvrige Parter uavhengig av om de er rammet eller ikke. Ved overdragelse verdsettes aksjene til virkelig verdi.

13. Tvister

Tvister om forståelse av Avtalen skal søkes løst ved forhandling mellom Partene. Om minnelig løsning ikke blir oppnådd, skal uenigheten løses ved ordinær domstol.

14. Underskrifter

Denne avtale er underskrevet i sju eksemplarer, en til hver av Partene.

Haugesund, den 4. mai, 2015

Karmøy kommune

Haugesund kommune

Tysvær kommune

Vindafjord kommune

Sveio kommune

Bokn kommune

Utsira kommune

INSTRUKS FOR VALGKOMITÉEN I HAUGALAND KRAFT AS

Valgkomitéens oppgave er å avgi begrunnet innstilling til generalforsamlingen om valg av aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer av styret. Varamedlemmer skal foreslås i numerisk rekkefølge. Valgkomitéen skal også foreslå styrets honorar.

Valgkomitéen er sammensatt og valgt som fastsatt i gjeldene aksjonæravtale. Valgkomitéen skal være uavhengig av styret og daglig ledelse, og velges for normalt for to år av gangen.

Møter i valgkomiteen avholdes etter innkalling fra komiteens leder. Hvert av valgkomitéens medlemmer kan kreve at det innkalles til møte. Komiteens leder vurderer om at det skal avholdes fysiske møter eller om møte kan avholdes på annen måte. Fra komitéens møter føres det protokoll som underskrives av de tilstedeværende medlemmer.

Styreleder og administrerende direktør skal innkalles til minst ett møte i valgkomiteen, men uten stemmerett, før komitéen avgir sine endelige innstillinger. Valgkomitéen kan ta kontakt med bl.a. aksjonærer, styrets medlemmer, den daglige ledelse samt eksterne rådgivere. Valgkomitéen skal innhente styrets egenevaluering. Det skal legges til rette for at aksjonærer kan fremsette forslag om kandidater til styret.

Valgkomitéen skal legge vekt på at de foreslåtte kandidater har kapasitet til fylle rollene på en tilfredsstillende måte, og at det skjer en hensiktsmessig utskifting i aktuelle verv. Styresammensetningen skal ha en balansert kjønnsrepresentasjon og settes sammen som et tverrfaglig kollegium med egnede personlige egenskaper, som dekker følgende kompetanseområder:

- Bransjekunnskap, både fra energisektoren og IKT-sektoren (bredbånd).
- Kunnskap om selskapets virksomhet, drift, avtaler, lovgivning og forretningslogikk.
- Spesialkunnskap om økonomistyring, finans, relevant teknologi, juss, salg, markedsføring og media.
- Kompetanse innen styrearbeid, ledelse, strategiarbeid, og endringsledelse.
- Kunnskap og erfaring med politiske prosesser og offentlig forvaltning

Valgkomiteens innstillinger skal også ta hensyn til at sammensetning av styret til enhver tid følger gjeldende lovgivning og regelverket som er aktuelle for selskapet.

Valgkomitéen skal også se hen til de eierens aksjonæravtaler, eierstrategier for selskapet, og eierskapsmeldinger.

Kandidatene som foreslås av valgkomiteen, må være forespurt om de er villige til å påta seg vervet de foreslås til. Valgkomiteens innstillinger skal begrunnes, og skal inneholde relevant informasjon om kandidatene. Eventuelle dissenser skal fremgå av innstillingen.

Valgkomiteens innstilling til generalforsamlingen om valg av aksjonærvalgte

styremedlemmer, varamedlemmer, og medlemmer til valgkomitéen bør foreligge så tidlig at den kan sendes til aksjonærene sammen med innkallingen til den aktuelle generalforsamlingen.

Komiteens leder, eller den som får delegert myndighet, fremlegger innstillingen for generalforsamlingen, herunder en redegjørelse for hvordan komitéen har arbeidet.

Generalforsamlingen fastsetter godtgjørelse til valgkomiteen. Valgkomiteens kostnader bæres av selskapet.

SAKSPROTOKOLL - EIERSTRATEGI FOR HAUGALAND KRAFT AS

Kommunestyret behandlet saken den 12.05.2015, saksnr. 33/15

Behandling:

Ordfører opplyste om behandlingen av saken i formannskapet tidligere samme dag.

Hystad (H) fratrådte som inhabil, jf. fvl § 6.1, bokstav e).

Ordfører opplyste om at formannskapet vurderte Sæbø (FrP) som habil ved behandlingen av saken, og foreslo at Sæbø også blir erklært habil ved kommunestyrets behandling.

Sæbø fratrådte behandlingen av habilitetsspørsmålet.

42 representanter tilstede.

Næsse (Ap) foreslo at Sæbø ble erklært inhabil.

Sæbø erklært habil ift fvl § 6.1 bokstav e) med 30 stemmer mot 14 (FrP 5, Ap 2, H 2, Sp 1, V 1 KrF 3).

Endresen (FrP) viste til at han nå ble gjort oppmerksom på at han også er varamedlem til styret, og fratrådte behandling av habilitetsspørsmålet.

41 representanter tilstede.

Endresen enstemmig erklært habil.

Sæbø og Endresen tiltrådte.

43 representanter tilstede.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Karmøy kommune vedtar:

1. Eierstrategi for Haugaland Kraft AS (vedlegg 1)
2. Vedtekter for Haugaland Kraft AS (vedlegg 3), hvor særskilt § 7 (om styret) gjøres gyldig fra ordinær generalforsamling 2016. Ordfører gis fullmakt til å framlegge reviderte vedtekter for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015, og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.
3. Ordfører gis fullmakt til å signere Aksjonæravtale mellom eierne i Haugaland Kraft AS (vedlegg 4), og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.

4. Instruks for valgkomitéen i Haugaland Kraft AS (vedlegg 5). Ordfører gis fullmakt til å framlegge instruksen for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015, og eventuelt forhandle endringer som følge av behandling i kommunale organer i øvrige eierkommuner.
5. Karmøy kommune skal foreslå Ordfører Aase Simonsen som leder av valgkomitéen i Haugaland Kraft AS. Kandidaturet legges fram for avstemming i ordinær generalforsamling i Selskapet planlagt 1. juni 2015.